

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bulev Regele Ferdinánd (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. — Sürgőnyomtatás: Kézírt, Arad: —: Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona. Kiadása és rotációs nyomtatás. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 840, félévre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lejtel több. —: Egyes szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. —: (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint —:

49-ik évfolyam, 77. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

* Szerda, 1933. április 5

Titokzatos körülmények között megsemmisült a világ legnagyobb léghajója

Tengerbe zuhant és elmerült az „Akron“, az amerikai légi flotta világhírű „égi vára“ — Kilencvenhat halálos áldozat — Erthetetlen robbanás okozta a katasztrófát

Nyilatkozik Eckener kapitány, a „Graf Zeppelin“ parancsnoka az „Akron“ rejtélyes pusztulásáról

New-Yorkból jelentik: A lakehursti repülőtér szikratáviró állomása, kedden hajnalban jelentést fogott fel, amelyet Wallay hadnagy, az Akron léghajó parancsnoka adott le. A szikratávirat közli, hogy az Akron léghajónak New-Yersey szigetétől huszonöt tengeri mérföldnyire kényszerleszállást kellett eszközölnie. A hadnagy közölte azt is, hogy

a léghajó a tenger felszínén hanykolódik és sürgős intézkedéseket kért a léghajó és közel száz tagu személyzetének megmentésére.

Az Egyesült-Államok légi flottájának több egysége vasárnap és hétfőn New-Yersey sziget környékén gyakorlatozott, amelynek az vetett véget, hogy sűrű köd terjeszkedett el a tengeren és az addig nyugodt időjárás viharosra fordult. A köd oly sűrű lett, hogy a leg-erősebb reflektorfény sem tört keresztül rajta. Így történt, hogy az Akron teljesen különvált a többi léghajótól és

amikor katasztrófális helyzetbe jutott, nem talált segítségre.

A Phoebus német tehergőzös volt csak a tragikus esemény közelében és azonnal leengedte csónakjait, hogy a léghajó utasait megmentse.

Villámcsapás vagy robbanás?

A tengerészeti minisztérium a szerencsétlenség okának pontos megállapítására bizottságot fog a helyszínére kiküldeni. Eddig nem érkezett jelentés arról, hogy mi volt az oka annak, hogy az Akronnak a víz színére kellett leereszkednie. Két kombinációval számolnak.

Az egyik szerint villámcsapás érte a léghajót a másik verzió viszont a legvalószínűbbnek tartja, hogy robbanás történt az Akronon.

A katasztrófáról a következő újabb részleteket jelentik:

A Phoebus danzigi tankhajó egy tisztet és négy legénységbeli állományú férfit mentett meg.

Ezek között volt a szikratávirász, akit az izgalom és a halállal való küzdelem annyira megviseltek, hogy

röviddel megmenekülése után meghalt.

A tengerészeti minisztérium intézkedésére több hadihajó és partmenti őrhajó sietett a katasztrófa helyszínére. A Portland cirkáló érkezett meg elsőnek a megjelölt helyre, azonban az Akron roncsát már sehol sem látta. A cirkáló több kilométeres körzetben átkutatta a tengert, azonban eredmény nélkül.

Csupán egy matróz holttestét találta meg.

Az életben maradt matrózok elmondották a katasztrófa részleteit. Az Akron hatalmas szélviharba került, amely a léghajót a víz színéig lenyomta. Minden igyekezet hiábavalónak bizonyult, az óriás testű léghajó nem tudott felemelkedni többet. A felülről jövő és egyre erősödő nyomás a vízbe nyomta a léghajót.

Az Akron a világ legnagyobb léghajója volt. Teste kétszer akkora volt, mint a Graf Zeppeliné.

Fedélzetén öt repülőgépet vitt magával, amelyek magáról a léghajóról tudtak startolni. Az Akronon hét gépfegyver és három gyorstüzelő állás volt beépítve, óránként átlag száz kilométernyi utat tudott megtenni és egyfolytában tizennyolcezer kilométernyi turát tehetett meg, anélkül, hogy új üzemanyagot kellett volna felvennie.

Az éjjeli órákban érkezett jelentéseink arról tesznek jelentést, hogy a „Phoebus“ német tankhajó legelső szikratávirata, ami New-

Repülőgépes riporterek légiói a katasztrófa színhelye fölött

Délután valóságos zarándoklat indult arra a helyre, amelyet a szerencsétlenség színhelyül jeleztek. Az amerikai nagy lapok repülőgépen küldték ki munkatársaikat a szerencsétlenség színhelyére, akik husz mérföldnyi távolságban bejárták keresztül-kasul a katasztrófa színhelyét, azonban sem a léghajót, sem a legénységet nem találták. Ezzel szemben a „Tucker“ amerikai parti őrhajó Cap Bartegattól 15 tengeri mérföldre megtalálta a léghajó roncsának egy darabját. A megmentett hajótestek a „Tucker“ fedélzetén vannak.

A berlini német lapok kérdést intéztek Eckener kapitányhoz, a Graf Zeppelin léghajó parancsnokához, hogy szerinte mi okozhatta a katasztrófát? Eckener kijelentette, hogy az a tény, mely szerint az Akron erős viharba került, nem ok annak a feltevezésére, hogy a vihar okozta a szerencsétlenséget. A vihar egyedül nem lehet oka az esetnek.

Wallay kapitány egyike volt a leggyakorlottabb és legdelebb léghajóvezetőknek, — mondotta Eckener — aki már számos súlyos viharon vezetett keresztül az Akront. A léghajó már

megett egyhuzamban tízezer kilométeres utat is. Villámcsapás, vagy robbanás lehetőségét ki kell zárni, mert az Akront héliummal töltötték meg. Ennek a verzióknak ellentmond az a tény is, — mondotta Eckener — hogy

a katasztrófa után a léghajó teste még hosszabb ideig uszott a vízen.

Csak a részletesebb vizsgálat és a körülmények teljes ismerete derítheti ki a katasztrófa igazi okát — fejezte be szenzációs nyilatkozatát a világhírű német léghajó-parancsnok.

Újabb léghajókatasztrófák Amerikában és Franciaországban

A „J. 3“ jelzésű, amerikai kistípusú léghajó miközben az Akron szerencsétlensége színhelyén az áldozatok után kutatót, a tengerbe zuhant. A parti őrhajók és repülőgépek siettek segítségére. A mentés során kiderült, hogy két sebesülés történt. Öt halottról is beszélnek, ez azonban nem bizonyos. A legénység a gáz kiengedésén s a léghajó kivontatásán dolgozik.

Párisból jelentik: Rochefort és Blorient között ma lezuhant és kettévált a francia léghajózás egyetlen nagyobb léghajója, amely az „E. 9“ jelzést viselte. A léghajó Rochefortban szállt fel, hogy a tenger irányában, Blonet felé próbarepülést végezzon. Guerande mellett azonban viharba került, úgy, hogy leszállni kényszerült.

A kikötés pillanatában azonban az ütődés oly erős volt, hogy a léghajó ketté vált, a tizenkét főnyi legénységből egy korvettkapitány, valamint egy zászlós súlyosabb sérüléseket szenvedett.

A léghajót több hét előtt adták át a léghajózás számára. A léghajó félmerev típusú készítmény volt, amely tízezer köbméter gázt tartalmazott.

Jóváhagyta a minisztertanács az új konverziós javaslatot

Pop C. István aradi képviselő, kamarai elnök is résztvett a döntő tanácskozáson — Ratifikálta a kormány a genfi egyezményt

Bucurestiből jelentik: A kormány ma délelőtt fél 11 órakor Vaida Sándor miniszterelnök vezetésével minisztertanácsot tartott, amelyen Pop C. István dr. és Costachescu szenátusi elnök is részt vett. A minisztertanács letárgyalta és véglegesen elfogadta Vaida miniszterelnök konverziós javaslatát. A javaslatot még ma délután átküldötték a legtöbb törvényelőkészítő bizottsághoz amely már holnap hozzákezd a javaslat felülvizsgálásához.

A minisztertanács foglalkozott a genfi egyezmény ratifikálására vonatkozó javaslattal is, amelyet változtatás nélkül elfogadtak. Ezt a javaslatot hétfőn terjesztik a Kamara elé. Ma délutánra összehívták a nemzeti-parasztpárt parlamenti csoportját és a kormány tagjai részletesen ismertették a többségi képviselők előtt a konverziós javaslatot.

Yorkba érkezett, arról számolt be, hogy az Akron roncsa még uszik a tengeren. Az újabb érkezett híradások szerint azon a négy emberen kívül, akiket a „Phoebus“ megmentett,

nincs remény, hogy még valakit meg lehetne menteni. A katasztrófiának minden valószínűség szerint 96 halálos áldozata van.

A későbbi órákban megérkezett az amerikai légügyi minisztériumhoz a „Portland“ cirkáló szikratáviró jelentése, amely szerint az Akron teljesen elsüllyedt. A „Portland“ megtalálta a léghajó távirásának holttestét.

A hélium nem robban

A délutáni órákban már újabb idegrázó részletek érkeztek New-Yorkba az Akron pusztulásáról, amelyek azonban még rejtélyesebbé teszik a léghajó katasztrófáját: A léghajó első tisztje Wallay, akit a „Phoebus“ megmentett, elmondotta, hogy az Akron a lezuhanás pillanatában kigyulladt, ennek okát azonban nem tudta megadni.

Egyesek azt hiszik, hogy a léghajóba villám csapott

FOGPEP B-O-X-W-N-E SZAPPAN PUDER LEGJOBB SZÁJFERTŐTLENÍTŐ ELIXIR

Elégedetlen Mussolini a négyhatalmi együttműködés francia módosításaival

A szovjet is felvételét követeli a négyhatalmi alakulatban
— Enyhült a világpolitikai feszültség —

Japan nem mond le az általa megszállott egykori keletázsiai német gyarmatokról

Párisból jelentik: A francia fővárosban nagy előkészületek tárgyalások előzték meg annak az újabb javaslatnak nyilvánosságra hozását, amelyet az angol nagykövet a leszereléssel kapcsolatban tegnap nyújtott át a francia kormánynak. Az új leszerelési javaslat tulajdonképpen csupán az olasz javaslat módosítását tartalmazza, még pedig olyan formában, hogy

a kisantantnak, valamint Lengyelországnak éppen olyan szavazati jogot ad a döntésben, mint a négy nagyhatalomnak.

Az új, helyesebben a módosított leszerelési javaslat sokkal enyhébb léghört teremtett, mint Mussolini javaslata, sőt annak átnyújtása után a francia kormány azonnal minisztertanácsot is tartott.

Az angol javaslat igen mély benyomást keltett, bár a *Petit Parisien* azt írja, hogy

Mussolini semmi körülmények között sem fog lemondani arról, hogy a döntésbe a négy nagyhatalmon kívül más hatalom is beleszólhasson.

Franciaországban mindenestre a feszültség annyira enyhült, hogy most már valószínűnek

tartják, hogy Franciaország nem fog elutasító választ adni, hiszen szövetségeseit sem kell elejtenie. Titulescu román külügyminiszter tegnap a minisztertanácsot megelőzőben Lavallal, Flandinnel, Caillauxval, Leon Blummal és lord Tyrrell angol nagykövettel folytatott tárgyalásokat az olasz javaslattal és az angol módosító javaslattal kapcsolatban.

A francia kormány a minisztertanácsban, amelyet kedden tartottak, elhatározta, hogy Mussolini tervére és az angol módosító javaslatra,

Aggodalmat keltett Belgrádban a francia válasz

A japán külügyminisztérium egyébként most már határozottan kijelentette, hogy Japán a Népszövetségből kilépése után is fenntartja fennhatóságát a volt német szigetgyarmatokon.

Normann Davis az amerikai kormány megbízásából ma délután Párisba érkezett és ott a leszerelés kérdéséről, a négyes szövetség tervéről, valamint a világgazdasági konferencia előkészítéséről fog tanácskozásokat folytatni. Az európai államférfiakkal folytatandó

memorandummal fog válaszolni. Ebben a memorandumban leszögezik, hogy megfontolás tárgyává teszik az olasz és az angol módosító javaslatot és közelebbi megbeszélések után megtalálni igyekeznek majd a módját annak, hogy a különböző érdekeket közös nevezőre hozzák. Ma egyébként a négyhatalmi direktórium tervével kapcsolatosan izgalmas diplomáciai tárgyalások folytak. A tegnapi minisztertanács után Boncour külügyminiszter egymás után fogadta a belga, orosz, görög és uruguayi követeket. Allitóltag Dvrgalevszky szovjetnagykövet kifejtette, hogy

Oroszország nem tűri, hogy a szovjet meghallgatása nélkül bármit is cselekedjenek.

A francia kamara egyébként ma délután tárgyalja a külügyi költségvetést és ekkor Boncournak alkalmat lesz részletesen ismertetnie a helyzetet.

A készülő francia emlékiratról úgy tudják, hogy abban Franciaország elfogadja a négyhatalmi együttműködés tervét, de a Népszövetségben belül. Az emlékirat egyrészt megóvja egyes államok jogait, másrészt leszögezi mások kötelességeit. Milánói jelentés szerint, a francia kibúvó Olaszországban általános csalódást keltett.

tárgyalások elé világszerte nagy érdeklődéssel néznek. A párisi lapok azt írják, hogy minden azon fordul meg, vajjon Amerika hajlandó-e szakítani az elzárkózás eddigi politikájával?

Mussolini és Macdonald tervezetere adott francia válasz

Belgrádban nagy aggodalmat keltett. A Pravda megállapítja, hogy a négy nagyhatalom egyezménye új formájában is szem előtt tartja a revíziót.

Az Aradi Filharmonia-Egyesület negyedik hangversenye

Arad, 1933. április 4.

Az a megállapítás, hogy a filharmonikusok tegnap este e szezonbeli negyedik hangversenyüket vitték jelentős nagy sikerre, csak a fölületes szemlélőnek lehet közömbös vagy semmitmondó. Mert hiszen volt már Aradon olyan régi hangversenyszerep, amely ennél több szimfonikus koncerttel is dicsekedhetett. Egészen másképp áll ma azonban a dolog, mint régen, ma, amikor földrajzilag és időbelileg egy történelmi szükségszerűség lelki foglyai vagyunk. A történelem, amely minden emberi lehetőség és erő őseredőjének az összetevője, ma az emberi tudat egészen homályos térei felé veszi velünk az utját. És ezen az uton minden van: nemzetek vezéreiként silány emberek történek elő, gyilkos háborúk osonnak titokban és nyíltan, Európa és az Újvilág eladósodva és az egyéni öngyilkosság járványa mintha világepidémia akarna lenni: a laboratóriumokban megsemmisítő gázok születő, kakofónikus diszharmoniai skáláznak. Igaz, hogy a történelemnek jogában van másképpen, derültebben is kialakulni, mint ahogyan most nekilendült, de a jelen pillanat országvilágszerte olyan, hogy a népek kulturája, erkölcsi nagy történelmi dekadenciát mutatnak és a művészetek is csak elszórt oázisokban húzódnak meg, amelyeket hevesen ostromol, fenyeget a lelkek sivatagának gyilkos, forró száma.

Most, amikor mindenfelé művészeti negatív fázisok dominálnak szerte e világon, e rideg atmoszférában kétszeresen érdemes megbecsülni azokat az emelkedettségeket, amelyeket az emberi lélek egy magasabbrendű esztétikai összetevője diktál. Egy pár emberi lélek ilyen kitartó, az idők mostohaságával dacoló

szépakarásának minősítjük a filharmonikusok koncerttevékenységét. A tett nemcsak megbecsülésre, de irigylésre méltó is, amint azt megállapíthattuk a Filharmonia temesvári vendégszereplése kritikájának a hangjából, amely nagynehezen az odaáti lokális nivóval egyenrangunak ismerte ugyan el az aradiak teljesítményét, de elfeledte lejegyezni, hogy ez a nivó náluk volt is, meg lesz is, — de nem status praesens.

A filharmonikusok érdemes koncerttevékenységéhez hasonló derült oázisokban emberi lelkek mentik át minden világkriszisen és minden kataklizmán keresztül azt a magasabbrendű lelkiséget, amelyről, reméljük, a legközelebbi jövőben, talán egy mosolygó májusi nap estéjén fel fog csendülni a kilencedik szimfónia átkaroló kollektív éneke, a Beethoven és Schiller mélyeséges és emberséges lelkisége: — Seid umschlungen Menschen, Millionen!...

Mozart subtilis, finomságokban gazdag G-moll szimfóniája vezette be a filharmonikusok ez évi befejező koncertjét. Ebben a legkedvesebb könnyedségekből és a legnagyobb mélységekből összetevődő zenei költeményben mesteri formakészítéssel vezet be a nagy Mozart a korszerű olasz melódiát: „a daloló allegro“-t. Mintha könnyes szemű gráciák, alig érintve lábukkal a földet, táncolnának bele a végtelenbe az első tételben, mintha hősi hangulat emelne a felhők felé a trióban és mintha azoknak a lelkeknek a megnyugvása volna a gyönyörű andante, akik vallásukat a szépségben és a nemességben találják. Mozart e műben is a zene fő és nagymestere, akiben Goethe a zeneművészet tetőpontját látja. Ezt az örök csillogású kristályhoz hasonló muzsikát stílusos megérzéssel játszották a filharmonikusok.

Méltó programszámmal ünnepelték meg a filharmonikusok Brahmsnak, a nagy német neoromantikus zeneköltőnek a centennáriumát. A sok, nagyszerű külföldi sikert elért

K. Weil-Magda hegedűművész nő játszotta a Brahms apró finomságokkal és hatalmas egyéni szépségekkel teli D-dur hegedűkoncertjét, amellyel az eddigieket felülmúló sikert aratott. A művész tónusának zengése, technikája, játékstílusának előkelősége, egyéniségének érdekessége és fantáziájának színessége lenyűgözték a publikumot, amely szünni sem akaró tapssal ünnepelte Weil Magdát, szeretett és dédelgetett kedvencét. A művész a hangverseny tündéri álmokba merülő témáit, lemondó líráját, ábrándos ködülte Vajda Jánosra emlékeztető melancholiáját, a felcsapó öröm és a rezignált bánat váltakozását nagyszerűen érzékítette. Különösen a második tételnek a rezignáció gyöngéd fátyolával borított szerelmi témáját megkapó, nemes melegséggel játszotta. A zenekar simuló kísérete decensen festette alá a koncert szépségeit.

Claude Debussynek, a francia impreszionizmus vezérének szin pompás Suite volt a szünet utáni első szám, amelynek gazdag színei, mint egy tovaforgó artisztikus reflektor hangulatoktól aláfestése vontak be azokat a zenei pastell-képeket, amelyek a lombok zizegését, a lombokon áttört fényeket, a csónak ringását, a halk harangszót és a ballet hullámlását érzékítették szellemesen és megkapóan.

A modern muzsikának egyik legbizarrabb alkotása, a világ legnagyobb élő szellemének, Strauss Richardnak „Till Eulenspiegel“-je került ezután előadásra. Ebben a pazar szingardagsággal és kábitó hangszerelessel feltöltött kompozícióban Strauss muzsikája a groteszk epikában éli ki magát. A komikus, néha brutális hatású nem frivolitásuknál fogva izgatják Strauss Richardot (Rózsalovag), hanem mert általuk a ritmikának egy olyan újszerű hangot tud adni, amelyből az alakok, témák és helyzetek zenei megjelenítése valami egészen különös, szarkasztikus hatásokat pattant ki. A taktusok szinte száguldanak, a polifóniak egy rejtett sarkából kihívóan fujnak a trombiták.

Megszünteti Hitler a zsidóellenes mozgalmat

Minden eshetőségre a bojkottszervezetek továbbra is készenlétben maradnak — Horogkeresztes kirándulók Kufsteinban: két halott —

Csalás büne bizonyult rá a centrumpárt több politikúsára

Berlinből jelentik: Kormánykörökből származó hírek szerint, Hitler szükségte-
lennek találja a zsidóellenes bojkott folytatását. Egész bizonyos, hogy a szerdára tervezett új bojkott-megmozdulás el fog maradni. A kormány meglepéssel vette tudomásul, hogy a bojkott nem tévesztette el hatását és a németellenes propaganda-mozgalomnak igen kis körre szorították. Azonban megállapítható, hogy kommunista agitáció húzódik itt is a háttérben. A német kormány nem tartja szükségesnek, hogy ezzel, a jelentőségében lecsökkent agitációval felvegye a harcot. Bár a bojkottmozgalom kérdését egyelőre levették napirendről, az illetékes közegek készenlétben maradtak, hogy a helyzet megváltozása esetén, a bojkottmozgalmat folytatni lehessen.

Meggyilkoltak egy müncheni újságírókat az osztrák határon

Amint az éjjeli órákban Innsbruckból jelentik,

véres esemény történt az osztrák—magyar határon. Négy német nemzeti-szociálista meggyilkolta dr. Pell müncheni újságírókat, akik régebben a nemzeti-szociálista párt tagja volt.

Dr. Pell többször felszólították, hogy lépjen be ismét a nemzeti-szociálista pártba, azonban az újságíró hallani sem akart erről, miután ő egy ideig a rohamosztagokban vett részt, tévékeny pártműködést folytatott, azonban egy napon gyanakodni kezdtek rá, hogy a kommunistákkal játszik össze és állandóan árulással, kémkedéssel vádolták, majd kizárták a pártból. Feleségét és gyermekeit szabadságuktól fosztották meg, miután dr. Pell elmenekült Németországból. Most a rohamosztagok rátaláltak,

felszólították az osztrák—magyar határon, hogy térjen vissza Németországba, akkor családjának visszaadják szabadságát.

Marica grófnő! Corso-mozgó

cserépdarabok csörömpölve repülnek mindenfelé, a vonósok szólisztikusan hangzanak széjjel és a fuvósok: obóék, flóták és klarinetek torkuk szakadtából nevetik ki őket. Ez a Tillmuzsika. Volt egyszer egy országos csirkefogó, furfangos garabonciás, asszonyok boldondja, filiszterek réme, aki minden törvényt és morált felrugott, belelovagolt nagy kárörömmel az ijedt vásári pórnép közé, eltűnt hétmérföldes csizmákon, elbujt egy egérlyukba, mint kegyes páter álruhában csintalanzkodott a lányokkal, utánaeredt az asszonyoknak, kigunyolta a filisztereket, megcsufolta a professzorokat, sokat nevettek rajta, amíg az élet ritmusa az akasztófán meg nem akasztotta hóbortos csinytevéseit. A zenekar Shuk nagy intuíciós dirigálása mellett a legstílusosabban hozta ki a legnehezebb részeket is.

A műsor utolsó számaként a keringők fedelmének, Strauss Jánosnak örökszék Kaiserwalzer-e csendült fel. A keringők klasszikus hőskorának ezt az egyik legszebb, aranyos termékét a bécsi megkapó, hagyományos stílusban kaptuk. Mintha egy régi bécsi boldog béli éjszaka visszaálmódott friss parfümjé, édes reflexiói, mámoros fiatalsága szállt volna belőle felénk.

Az utolsó filharmónikus hangversenyt zsúfolt ház tapsolta végig. Az ünneplés és a tapsok nagy biztatással szolgálhattak a kiváló teremtő erejű Shuk karmesternek, aki energiájával és művészetakarásával az elmúlt emlékezetes szezon megteremtette és lehetővé tette, hogy a klasszikus orchesterzene Aradon ismét a régi pompájában ragyogott egy éven keresztül.

A Filharmónia Egyesület a koncert kezdete előtt meghitt ünneplés keretében, szép-mivű ezüstkoszorúval ajándékozta meg sok sikert elért karmesterét, a kibén egyedül látja az elkövetkezendő jövő szezon az ideinél is nagyobb sikereinek biztosítékát

Dr. W—r S—r.

Szóváltás keletkezett dr. Pell és a négy nemzeti-szociálista között, amelynek során valószínűleg a szerencsétlen újságíró ellenkezett a visszatérést illetően. A szóváltás vége az lett, hogy dr. Pell a rohamosztagok, akik valószínűleg a véstörvényesek tagjai voltak, meggyilkolták.

Vérengző vendégek Kufsteinban

Kufsteinből jelentik: A városka lakóit egyébként egy véres, eddig még teljesen rejtélyes eset tartja izgalomban. Az egyik vendéglő előtt megállott egy német birodalmi repkocsi, amelynek utasai benyomultak a vendéglőbe, ott lövöldözni kezdtek. A lövöldözés következtében két ember meghalt, kettő súlyosan megsebesült. A gépkocsi ezután örült iramban átmenekült a német határon.

A kölni centrumpárt egyik vezetőjét, Esser Tamást, a birodalmi gyűlés egyik alelnökét letartóztatták. Hasonlóképpen letartóztatták a kézműipari kamara elnökét, Weltert

Németországi cégek cáfoló-levelei aradi vállalatokhoz

A németországi eseményeket követő bojkott-mozgalom megmozdulására bírta a németországi gyárosokat és kereskedőket is, akik körlevelekkel árasztják el külföldi üzletfeleiket és erélyesen cáfolják a világsajtóban megjelent híreket. Ma több ilyen körlevél érkezett aradi kereskedőkhöz, akiket a nagy németországi gyárak arra kérnek fel, hogy cáfolják meg

Marica grófnő! Kálmán Imre operettje

mindazokat a híreket, amelyek az utóbbi időben Németországról elterjedtek. Rendkívül érdekes az a levél, amelyet egy ismert előkelő aradi nagykereskedő kapott az egyik németországi gyártól. A levél a következőket jelenti ki:

„A németországi állapotokról a külföldön olyan híreket terjesztenek, amelyek hallatlan elferdítései az igazságnak. Kötelességünknek tartjuk felhívni üzletbarátaink figyelmét arra, hogy az üzleti élet és forgalom Németországban a legteljesebb nyugalomban folyik tovább. Minden bel- és külföldi személyi biztonságát legalább is olyan módon garantálják, mint bármely más kulturált országban.

A kommunisták, valamint olyan személyek ellen — írja tovább a levél — akik a nemzet kárára törekszenek és agítálnak a német nép egyesülése ellen, könyörtelenül jár el az államhatalom — természetesen az emberi szempontok figyelembevételével. Ezek az elemek internacionális összeköttetések segítségével azt a célt tűzték ki maguk elé, hogy nemcsak az államokat, hanem az egész világgazdasági rendszert felforgassák és kuoaszt teremtsenek minden vonalon. Németország az utolsó órákban szüntette meg ezeket a törekvéseket, nemcsak a maga, hanem szomszédjai javára is.

— A nemzeti mozgalom vezére és a kormány elnöke innepélyesen kinyilatkoztatta a világ előtt a német nép akaratát, hogy az ösz-

Háziasszonyok figyelmébe!

HÁZTARTÁSI CÉLOKRA

monopolizált, 90%-os gabonaszesz kapható literes és félliteres üvegekben.

1 liter ára üveggel

Lej 97

1/2 liter ára üveggel

Lej 59

Az üveget 7, illetve 5 lejért visszaveszem.

Goldschmidt Depot

Strada Eminescu 4.

Vadászkürt-szállóval szemben.

és szindikusat, Engelt, Essert, aki a kamara felügyelőbizottságának egyik tagja és két társát, hűtlen kezeléssel és csalással vádolják. A vád szerint a letartóztatott vezetőségi tagok a vállalatot ért milliós veszteségekről soha nem értesítették sem a felügyelőbizottságot, sem a közgyűlést.

A vállalatnak ezenkívül mindig olyan bankokai szemben voltak veszteségei, amelyek vezetésében a három ember valamelyike helyet foglalt. Az általuk okozott károkat másfél-millió márkára teszik.

A párisi zsidó hadiönkéntesek hétfőn este megtartották a már napokkal ezelőtt bejelentett tiltakozó nagygyűlésüket a német birodalmi kormány intézkedései ellen. A gyűlés, amelyen körülbelül ötezer ember vett részt,

rendzavarás nélkül folyt le.

Rollin és Piétry volt miniszterek után most

Hériot volt miniszterelnök is csatlakozott

az antiszemitizmus ellen harcoló nemzetközi liga tiltakozásához.

A londoni zsidó képviselők intézőbizottsága közölte a lapok tudósítóival, hogy a német nagykövetnek adott ígéret értelmében

mindent megtesz a bojkottmozgalom csökkentésére.

Az angol szervezet gyűlésén, amelyen mintegy tízezer vettek részt, elhatározták, hogy beszüntetik a bojkottot, ha a szervezet bizonyos

biztosítékokat kap, hogy a németországi zsidók kiközösítése megszűnik.

Hasonló feltételtől tette függővé a brit szörmeke-reskedők központi bizottsága a német áruk bojkottjának megszüntetését is.

szes nemzetekkel békében akar élni és együttesen akar munkálkodni a népekkel a világgazdaság helyreállítására. A népek békés együttműködése azonban mindaddig nem lehetséges, amíg be nem szüntetik a Németország elleni uszítást. Azzal a kéréssel fordulunk tehát üzletbarátainkhoz, terjesszék az igazságot és osszassák széjjel a rágalmakat. Tisztelettel: vezérigazgatóság.”

A levél másik oldalán érdekes aláírások szerepelnek. A gyár alkalmazottjainak két bizalmija szignálja ezt a levelet, hogy nagyobb nyomtatékot adjanak a benne szereplő cáfolatoknak.

Hasonló tendenciájú kommunikét adott ki a lipcei mintavásár rendezőse is, amely nyomtatékosan közli, hogy az ottmaradt idegenek nyugodtan végzik továbbra is Németországban üzleti ügyeiket.

Marica grófnő! Corso-mozgó

CORSO MOZGO! MA PREMIER!

OLCSO 10, 15, 20 lejes helyárrakkal

LUCIEN MORATORE

világhírű tenorista, a francia énekművészet csillaga.

AZ ISMERETLEN ÉNEKES

Műsortorlódás miatt ezen filmet csak két napig vetíthetjük s ezért három órákor is tartunk előadást!

PAAL JOB riportregénye:

„A Habsburgok trón nélkül“**Őszinte és igaz portré a legitimistákról...****Amilyenek a közönség elképzei őket és amilyen a valóságban a legitimista propaganda Ausztriában. Gyéren látogatott gyűlések a heurigereknél. A legitimista mozgalom Magyarországon**COPYRIGHT, Minden jog fenntartva
Utányomás tilos.

A nagyközönség, különösen a publikumnak az a része, amely a mai Ausztria és Magyarország határain túl el nem olyanok képzeli a legitimisták mozgalmát, mint amilyen az a valóságban. Az emberek fantáziája gazdag. Még az átlagnál műveltebb emberek is úgy képzelik el, hogy hatalmas szervezet, ellátva bőségesen fontok, dollárok és frankok millióival titokban felfegyverzett hadseregekre támaszkodva, készíti el a Habsburgok számára a restaurációt. Az emberek fantáziája szerint titokban dolgoznak a steenockerzeeli kastély által kinevezett kormányok és a Habsburgok diplomatái még mindig ott ülnek a metropolisokban. Ez a fantázia gépfegyverekkel és golyószórókkal rakja tele középkori kastélyok titkos katakombáit és rádióleadókat lát maga előtt...

... Mennyire más a valóság, mint a fantázia...

Letagadhatatlan, hogy létezik legitimista mozgalom. De csak két országban: Magyarországon és Ausztriában. A kettőnek azonban nincsen szoros kapcsolata és mind a kettőnek a szervezete, de még a célja is más. Mind a két mozgalomnak a célja közös: restaurálni a Habsburgokat és Ottót ültetni a trónra. De

amíg a magyar legitimista mozgalom amelynek élén Csekonich Iván, Hunyady József gróf, aztán az arisztokratákon kívül Sándor Pál polgári frakciója állanak, Ottót csak magyar királynak képzeli el, Ausztria nélkül, addig az osztrák legitimisták egy osztrák-magyar monarchiáról ábrándoznak.

Magyarországon minden parlamenti párt tagjai sorában ott találjuk a legitimizmus képviselőit, Ausztriában a legitimistáknak parlamenti képviselői nincsenek s egy csomó különböző nevű és célú szervezet harcol — ha ugyan egyáltalában szabad ezt a szerény mozgalmat harcnak nevezni — a restaurációért. Igen szerény anyagi eszközökkel és még szerényebb kérések között. A két mozgalomnak eddig egyetlen közös akciója volt: a steenockerzeeli száműzetésben élők segélyezésére megindult akció, ezen kívül a két mozgalom vezetői csak Belgiumban találkoznak egymással, ha — véletlenül ugyanazon időben látogatják meg Zita családját.

A császárság visszaállításának ábrádozó

A magyar mozgalom egységesebb és impozánsabb, az osztrák szétágazó és belső harcokban éli ki magát.

Két tábor halad különböző utakon. Az egyik, amelynek névszerű vezetője Hohenberg Miksa herceg, Ferenc Ferdinánd legidősebb fia, az úgynevezett „Eiserne Ring“, amelynek ügyvezető alelnöke Wiesner meghatalmazott miniszter, a sajtóhadiszállás egykori főnöke. Ebben a szervezetbe huszonhét bécsi és egy csomó vidéki egyesület tartozik, közöttük leg-hatalmasabb a „Reichsbund der Österreicher“, amelynek a Riemergasse 5. szám alatti házában három-négy szobából álló irodahelyisége is van. Az utóbbi egyesületnek Dankl Viktor vezérezredes áll az élén. Pozitív munkát csak ez az egy szervezet végez:

ez bonyolítja le Zita és Ottó ausztriai postáját, juttatja el a leveleket és ajándékokat Steenockerzeelbe, köszöni meg az újvi, névnap, születésnap gratulációkat és intézi azt az akció, amelynek eredményeként Ottót eddig száznál több ausztriai község választotta meg díszpolgárának.

Nyugalmazott ezredesek, őrnagyok, történelmi nevek viselői dolgoznak a „Reichsbund der Österreicher“ irodájában és az osztrák arisztokrácia — amennyiben érdeklődik a legitimista mozgalom iránt — ezt a szervezkedést támogatja. Az „Eiserne Ringnek“ hivatalos lapja is van, az „Österreicher“ és ennek az organizációnak a kiadásában jelennek meg azok a fekete-sárga fedeli kalendáriumok, amelyek a hagyományokat vannak hivatva ápolni.

Külön utakon halad az a szervezkedés, amelynek élén Wolff Gusztáv ezredes áll. A szervezet címe: „Kaisertreue Volkspartei“ és a nagyközönség körében leginkább Wolff ezredes aktív tevékenységéről lehet hallani, maguk a Habsburgok azonban — ezt többen kijelentették nekem — jóllehet makulátlan és becsületes embernek tartják Wolff Gusztávot, a pártját nem tekintik eléggé erős szervezetnek és ma kétségkívül Wiesner kegyelmes ur tekint-

A legitimisták rokonszenvennek a zsidókkal

A két szervezet kötelekébe tartozó sok-sok kis organizáció

nem egyéb csöndesen politizáló asztaltársaságnál, amelynek tagjai felváltva más-más heurigerknél jönnek össze, ahol egy fűtől bor, vagy egy pohár sör mellett hallgatják a szónokokat, akiknek sorában nem ritkán kitűnő debatter is akad.

Az osztrák nép kedélye és lelki berendezkedése mellett másfajta megoldás elképzelhető sem lenne. Bécs mindig a bor mellett politizált és azok, akik a külvárosokban, a hosszú rudakra aggatott zöld koszorúk mögött csöndesen bólogatnak, voltaképpen nem sajnálnak az elmúlt időkől mást, csak a déli katonabandát, az udvar életéhez tapadó fényt és pompát, amelyet Bécs elveszített és amivel együtt eltűnt ennek a gyorsan fejlődött városnak az életéből az a gondtalanság és kedély, amely a császárvárosnak mindenkor tipikus bélyegét adta.

Van aztán Bécsben még egy legitimista mozgalom, ennek azonban karaktere már horvát és tendenciája a legitimista jellegéből lassankint kezd is veszíteni. Sarkotic tábornok és Percevic altábornagy állanak a mozgalom élén, amelynek kimondott célja: visszaállítani Horvátország önállóságát, lehetőleg a Habsburgok jogára alatt.

A legitimista szervezetek nagy része álta-

lható a Habsburgok legitim megbízottjának. A két szervezkedés között elvi ellentétek vannak.

Amíg a Reichsbund der Österreicher a restaurációnál igénybe akarja venni a mai keresztényszociálistákat, számítva arra, hogy a mindegyre jobban tulásba menő osztrák hitlerista mozgalmak ellensúlyozására — ezeknek a mozgalmaknak végső célja a Németországgal való egyesülés — az Ausztria önállóságát védő keresztényszociálisták kénytelenek lesznek nyitni legitimisták lenni, addig Wolff ezredes azon az állásponton van, hogy a mai keresztényszociálista-párt forradalmi alakulás s ezért monarchista ideákat nem reprezentálhat. A Wiesner pártja: a főnemeseké, a Wolff pártja: a kispolgároké. A különbség közöttük nagyobb, mint a szociálisták és keresztényszociálisták között. Wolff ezredesnek is van lapja, a „Staatswehr“, hetenkint háromezer példányban jelenik meg.

lában kimondottan katolikus jellegű, van közöttük egy csomó diákalakulás és a legtöbb nevében viseli célját: a Nagy-Ausztria restaurálását. Arról azonban már mindnyájan letettek, hogy teljes egészében elérjék a régi monarchia restaurálását és területi igényeik mindössze Dél-től németlakta vidékeinek legitim úton való visszaszerzésére irányul. Katolikus irányuk mellett is

a legitimista szervezetek nem nevezhetőek antiszemita irányuaknak, sőt ellenkezőleg: Wiesner kegyelmes ur és Wolff ezredes, határozottan kijelentették előttem, hogy amiként a Habsburgok mindenkor barátai voltak a zsidóknak, azonképpen a legitimista mozgalmak nemcsak szívesen látják soraik között a zsidót, hanem tőlük telhetőleg leintik azokat, akik a legitimista mozgalmakba felekezeti tendenciát akartak vegyíteni.

A dolog természeténél fogva Romániában, Csehszlovákiában és Jugoszláviában legitimista mozgalmak nincsenek és az osztrák, vagy magyar legitimista főrekvéseknek semmiféle kapcsolatai nem állanak fenn ezekkel az államokkal. Amerikában működik néhány szerény egyesület, amely a királyhűséget ápolja, azonban jelentőségükben ezek sem haladják meg a bécsi heurigereknél megtartott gyűléseket.

(Folytatjuk.)

Ujabb terhet róttak a városi üzemekre**Meglepetéskeltő bejelentés Aradváros vezetésének ülésén. — A pénzügyigazgatóságnak kell hogy belizessék jövedelmük két százalékát a városi üzemek**

Kellemetlen meglepetés érte a pénzügyminisztérium részéről Aradváros vezetését, amelyről a városvezetés kedden délelőtt tartott ülésén tett jelentést Berzovan János pénzügyi tanácsos, aki Botioc Elek dr. polgármesterrel együtt érkezett vissza Bucurestiből. A város 1933. évi költségvetési tervezetével kapcsolatosan közölték a város pénzügyi képviselőjével, hogy a legújabb pénzügyminiszteri rendelet szerint, a városi üzemek a bruttó jövedelmükből tartalékalap céljaira is kell, hogy félretegyenek, hogy az adminisztrációjukban a jövőben semmiféle előre nem látható pénzügyi nehézségek ne támadjanak.

A rendelkezés tendenciája azonban a pénzügyigazgatóságnak is szerepet juttat a városi üzemek új kényszer-tartalékalapjának létesítésében. A minisztériumi diszpozíció szerint, a városi üzemek kötelesek bruttó bevételeik 2 százalékát a pénzügyigazgatóságnak szolgál-

tatni át, azzal a hallgatólagos megállapodással, hogy szükség esetén ugyancsak a pénzügyigazgatóság folyósítja belőle a szükséges összeget.

Berzovan János a helyzet ismertetése után, a városvezetés ülésén bejelentette, hogy az újabb rendelkezés jelentékeny terhet ró újra a városi üzemekre s így közvetve a város költségvetésére is. Arad városának számos üzeme van, amelynek bruttó jövedelme komoly összegekre rug. A mozi- és autbuszüzemek bruttó jövedelmének két százalékán kívül, a városi vízüzem évi bruttó jövedelméből így 261.000, a gázüzemtől 98.000, a jegyártól 22.000 lejt kell lefizetni. A városvezetés, tekintettel arra, hogy minisztériumi rendelkezésről van szó, természetesen hozzájárult az új rendszer költségvetési keresztülvezetéséhez, melyre a pénzügyi ügyosztálynak utasítást adott.

Meghalt Keppich Zsigmond, az aradi nyomdatulajdonosok és papirkereskedők doyenje

Valószínűleg csütörtökön lesz a temetés

Az aradi társadalom egyik köztisztelőben álló tagja: Keppich Zsigmond volt papirkereskedő és nyomdatulajdonos kedden este tizenegykor meghalt. A hetvenhat éves kereskedő cukor- és vesebajban szenvedett. A különben nem veszedelmes betegségek a kereskedő magas életkora miatt váltak annyira súlyosakká, hogy kedden, a késő esti órákban bekövetkezett a halál. Már a déli órákban annyira aggasztóvá vált Keppich Zsigmond állapota, hogy a katasztrófa bekövetkezéséről lehetett tartani. A válságos órák alatt Keppich Jakab dr., az ellunyt öccse, Radó János dr., Löwinger Miksa dr. és Kállay I. dr. felváltva tartózkodtak a beteg ágya mellett. Az esti órákban következett be az agónia és fél tizenegykor Keppich Zsigmond elszenderült örökre. Temetésének időpontját még nem állapították meg. Miután arra számítanak, hogy Budapesten és Erdélyben lakó rokonai is résztvesznek az utolsó végtisztességben: a temetést minden valószínűség szerint csütörtökön fogják megtartani.

Keppich Zsigmond kereskedelmi múltja és élete folyása mintaképe volt a puritánságnak, a kötelességtudásnak, a korrektségnek és annak az emelkedett szellemnek, amely a népszerűséget biztosította az aradi kereskedelmi élet reprezentánsainak. Ötven évvel ezelőtt nyitott Keppich Zsigmond Aradon szerény, kisarányú nyomdaüzemet, mely csupán egy pár szedőszekrényből és egy egyszerű nyomdagépből állott. A törekvő fiatal iparos rövid idő alatt oly népszerűsége tett szert Aradon, hogy üzemét meg kellett nagyítani és rövid néhány év alatt Keppich Zsigmond szerény keretű üzletéből Arad egyik legnagyobb nyomdavidalata alakult, amely rövidesen papirkereskedéssel bővült. A nyomdatulajdonos a közérdek munkájából is kivette részét. Hosszu ideig az Aradi Kereskedelmi Ifjuság egyesület vezetője, majd az Aradi Kereskedők Köre álláselhelyező osztályát vezette és itt igen értékes munkásságot fejtett ki. Országos mozgalmakba számos esetben kapcsolódott be és többször elnöke volt különféle kereskedelmi kongresszusoknak. Elsősorban azonban nyomdásznak érezte magát és évek hosszú során keresztül fontos szerep jutott személyének.

Beismerő vallomást tett Zeletzky

Gorsky tábornok vette kezébe a hadügyminiszteriumi vizsgálat előkészítését

Bucurestiből jelentik: A Skoda-ügy vizsgálatának folyamán Soica őrnagy katonai ügyész ma délután újból kihallgatta Zeletzky, Brunót, a Skoda-művek bucaresti-i képviselőjének vezetőjét, aki

beismerő vallomást tett arra nézve, hogy egyes katonai iratok hogyan kerültek hozzá.

Pomponiu katonai főügyész, aki Prágába utazott, hogy a cseh külügyminiszterium megbízottjával a Skoda-műveknél tanulmányozza Zeletzky levelezéseit, ma táviratozott, hogy érdekes anyaggal pénteken érkezik vissza.

Samsonovicu hadügyminiszter ma megbízta Gorsky tábornokot, hogy Stefanescu Amza volt hadügyminiszter ellen elhangzott vádakot felülvizsgálja. Ehhez a megbízáshoz a király is hozzájárult. Gorsky tábornokról maga Stefanescu Amza volt hadügyminiszter is nagy elismeréssel nyilatkozott és biztos abban, hogy a vizsgálatot igazságosan fogja levezetni. Gorsky tábornok annak idején részt vett a Ferro-Chimica ügyének kivizsgálásánál is. A Skoda-ügy katonai ügyészi vizsgálatának befejezése után Samsonovicu hadügyminiszter teszi meg a szükséges intézkedéseket.

Nemcsak a nyomdatulajdonosok, hanem a munkások bizalma is az ő személyében összpontosult és részben ennek volt köszönhető, hogy a békéltető tárgyalások majdnem minden esetben teljes eredménnyel fejeződtek be. Különösen az utolsó évek aradi bérmozgalmi alkalmával volt döntő hatása az ő személyes közbelépésének. Az aradi nyomdatulajdonosok és bérmunkások harcában annyira kiéleződött a helyzet, hogy csupán Keppich Zsigmond tapintatos fellépése és személyének presztízse tudta a békét megteremteni. Ekkor tünt ki a maga teljességében az a nagy rokonszeny és általános szeretet, amely a személyét övezte és amely oly népszerűvé tette. Keppich Zsigmond különösen arra volt büszke, hogy a nyomdai munkásság nagy bizalommal visetett személye iránt és nem egy al-

Legdivatosabb női kalapok legolcsóbban az újonnan megnyitott „HELIOS” szalonban, Str. Metianu (Forray-u.) 5. szerezhetik be. Kérem kirakataim és raktárom szíves meglátogatását. 1134

kalommal méltó példáját is adták a szeretetnek és ragaszkodásnak. Alkalmazottai úgy tisztelték és becsülték, mintha gyámolítójuk lett volna.

Feleségével mintaszerű családi életet élt mindvégig Keppich Zsigmond, akinek élete akkor érkezett súlyos változás elé, amikor négy évvel ezelőtt felesége meghalt. Az életvidám kereskedő azóta hallgatag ember lett, aki lassacskán visszavonult üzlete vezetésétől, majd mindenből kikapcsolódott és magánosan élte öregsége napjait. Keppich Zsigmond hetvenhat éves volt. Hat évvel ezelőtt, hetvenéves születésnapja alkalmával az aradi kereskedelmi és ipari társadalom melegen ünnepelte. Most pedig őszinte, igaz részvétellel tekint volt barátainak és tisztelőinek nagy tábora Keppich Zsigmond ravatala felé.

LEGYEN TAKAREKOS!

Mielőtt tavaszi kabátot, ruhát, selymet, szövetet, vagy vásznat venne, ne mulassza el meglátogatni

GOLDHAUS

textil-áruházát, Arad, Bulev. Reg. Ferdinand No. 11. 1108

Egykori különítményes főhadnagy gummibotos rablási kísérlete egy budapesti bankár lépcsőházában

Budapestről jelentik: Ma újabb vakmerő rablótámadás történt a magyar fővárosban. A Sas-ucca 21. számú ház lépcsőházában Halász Lajos részvénytársasági pénzbeszédőt, aki a postáról felvett 5000 pengőt és azzal Arad bankigazgató lakására ment, hogy ott lefizessen 3000 pengőt.

a lépcsőházban egy fiatalember gummibottal támadta meg, földresujtotta és a pénztáskával menekülni kezdett. A pénzbeszédő kiáltására az ucca népe üldözőbe vette és egy taxisofőrnek sikerült utolérnie. Megállapítást

nyert, hogy Kloyber Oszkár 36 éves dohányjövédéki tisztviselővel, az óbudai dohánygyár volt tisztviselőjével azonos, aki aktív főhadnagy volt.

Amikor lefogták, egy fotóriporter le akarta fényképezni. Ekkor Kloyber kiragadta magát két őrzője kezei közül, rátámadt a riporterre és fényképezőgépét összetörte. A rendőrségen egyébként mindent tagad és rendkívül zavarosan viselkedik. Általában becsületes és jóra való embernek ismerik és érthetetlennek tartják tettét.

Országos gyászt tart Amerika az Akron katasztrófája miatt

Az elpusztult óriás-léghajó megmenekült első tisztjének előadása a tömegszerencsétlenség lefolyásáról

— Az Aradi Közlöny késő éjjeli órákban érkezett legújabb telefonjelentése —

New-Yorkból jelentik a késő éjjeli órákban: A „Tucker” nevű torpedórombolóról az elpusztult „Akron” léghajó első tisztje a következő részleteket közölte a sajtóval a borzalmas katasztrófa lefolyásáról:

— Helyi időszámítás szerint 20 óra 45 perckor Philadelfiától 30 mérföldre, déli irányban közelegő vihart észleltünk. A léghajót Kelet felé fordítottuk és mindent elkövetünk, hogy kikerüljünk a vihar zónájából. Hirtelen észrevettük azonban, hogy veszélyesen esünk. Ekkor kidobáltuk a felesleges teherterét, mire a léghajó újból felemelkedett. Nem kerülhetünk el sorsunkat: a vihar tengelyébe estünk és ismét megkezdődött a gigantikus küzdelem a felemelkedésért. Kidobáltunk minden terhet, a léghajó ismét felemelkedett, majd újra zuhantunk. Most már nem volt megállás és bekövetkezett a borzalmas katasztrófa. A vízre ereszkedés következtében, amidőn a léghajó roppant súlyos teste a víz felületéhez ütődött, bekövetkezett a robbanás.

Roosevelt elnök a katasztrófáról hivatalos gyászeljelentést adott ki és elrendelte az országos gyászt.

Nagyarányu sikkasztás Bucurestiben,

melynek tettesei a halálba monékültek a rendőrség elől

Bucurestiből jelentik: Patrulu Mircea bucaresti-i váltóüzletnél nagyarányú sikkasztásnak jötték nyomára. A feljelentésre az ügyészség megidézte Herschkovits pénztárnokot és Tirner Bernát könyvelőt. Az idézésre azonban egyikük sem jelent meg, mire az ügyész detektívet küldött értük.

Az egyik detektív Herschkovitsot a lakásán felakasztva találta, míg Tirnerrel azt állapították meg, hogy elszökött Bucurestiből. Később kiderült, hogy Tirner tényleg elutazott a fővárosból, de a legelső állomáson leszállt és a később arra haladó konstanciai gyorsvonat mozdonya elé vetette magát, melynek kerekét a sikkasztó könyveket darabokra tépték.

H I R E K

Orvosok, egymás közt

Az alábbi történet színhelye, valamint szereplői bizonyára eléggé általánosan ismertek olvasóink előtt ahhoz, hogy kiletüket és hollétüket rejtélyes névtelenségben tartsuk. Ott kezdődött a dolog, hogy az egyik kiváló orvost elérte betegéi végzete és sürgős operatív beavatkozás vált szükségessé nála is, amely természete miatt nem tűrt halogatást. Ezért családja az orvost az egyik legközelebbi szanatóriumba szállította a beteg beleegyezésével, ahol a műtétet a beteg saját asszisztenciája mellett annak rendje s módja szerint végre is hajtották rajta.

Mondanunk sem kell, hogy az operáció kitűnően sikerült. Amidőn a beteg lábadozni kezdett, magához kéréte az intézet vezető-orvosát:

— Ideje — mondotta a belépő látogatónak hölcsink — hogy arról is beszéljünk, mivel fogok tartozni, kedves kollega ur...?

A főorvos, aki nemcsak jeles művelője szakmájának, de egyben jó kollega is, természetesen tiltakozott a kérdésnek ilyen formában való feltevése ellen:

— Ugyan, hová gondol, kedves kollegám...? Csak nem gondolja, hogy éppen Öntől pénzt fogadok el...? Őszintén megvallva: sokkal több pénzt ért nekem az a tény, mint amennyit Ön esetleg fizethetne — hogy nálunk, a mi szanatóriumunkban operáltatta meg magát...

A betegágyban fekvő „kollega ur“ megértőleg mosolygott az érvelésre. Rövidesen szívélyes eszmecsere fejlődött ki a két orvos között, akik bizony eddig az időpontig igen kevés alkalommal folytattak egymással baráti eszmecsereket. Amikor már eléggé belemelegedtek az eszmecserebe, a szanatórium igazgató-főorvosa elhatározta, hogy előrukkol egy diszkrétabb kérdéssel is — ami természetesen a kitűnő kollega műtétjével kapcsolatban már napok óta furta az oldalát:

— Mondja, kedves kollega ur — tért rá óvatosan a lényegre — hogyan jutott tulajdonképpen eszébe, hogy minket, jobban mondva éppen engem tüntessen ki természetesen megtisztelő bizalmával...? Hiszen bizonyos vagyok benne, hogy és itt megnevezte a konkurrens intézetet, hová az illető orvost általánosan ismert, intem szálak fűzik) abban a szanatóriumban is ugyanolyan gondossággal vették volna kezelés alá...?

A páciens, akit kissé már el is fárasztott a hosszúra nyúlt beszélgetés, elhatározta, hogy sebesül rövidséggel fejezi be az eszmecsereket:

— Őszinte legyek...? Nos, jól van. Lásna, kedves kollega ur, egész életemben a legintimebb barátság fűzött a másik intézet főorvosához és természetesen ma is a legjobb barátok vagyunk. Gondolkoztam is rajta: hozzá fordulok. De ekkor megszólalt bennem a kartársi rokonszenv szava is: mi lesz, ha nem sikerül ez a könnyű, de — ugyebár, magunk között vagyunk — veszélyes műtét...? Pont a legjobb barátom szanatóriumában fejezzem be földi pályámat...? Hogy jövök ahhoz, hogy pont én legyek az, aki miatt a legjobb barátom szanatóriumának rossz híre terjedhet esetleg...? Így jöttem Önhöz, kedves kollega ur és örülök — duplán örülök — hogy jól sikerült minden...

— IDŐPROGNÓZIS: Változékony, szeles, hűvös idő, futó záporosokkal.

Aradvárosi mozis műsora

Előadások: 5, negyed 8 és negyed 10 órakor.

CENTRAL MOZGÓ: A SZÓKE VÉNUSZ. Repriz. Marlene Dietrich világhírű alakítása. Olvasó: 20, 15, 10 lejes helyekkel.

SELECT MOZGÓ: A KÉK FÉNY. (Premier). Németül beszélt alpi történet, csodaszép helyszíni felvételekkel. Fűszereplők: LENI RIEFENSTHAL és MATHIAS WIEMANN (Közbejött közlekedési zavarok miatt premier mára halasztva).

ELŐKÉSZÜLETBEN: HANS ALBERS és SYBILLE SCHMITZ legérdekesebb filmje: F. P. I. NEM VALASZOL. Grandiozus technikai rendezés. Uszó acélsziget az Atlanti Óceánban. (UFA-világsiker). — MODERN HÁZASÁG. (Moderne Mitglit). Eggerth Márta, Georg Alexander és Hans Brausewetter, németül beszélt, kárpátos, modern rendezésű zenés vígjátéka.

— Mihály nagyvajda Zürichbe készül. Zürichből jelentik: Heléna román nagyhercegnő április hó végén látogatóba várja fiát, Mihály nagyvadját, Románia trónörökösét. Az anyahercegnő nagy előkészületeket tett fia látogatására, aki egy hónapot tölt Zürichben.

Tavaszi újdonságok nagy választéka szövet- és selyemkelmékben, eredeti gyári áron.

SERILANA, Minorita-palota.

— Csökkentette kamatlábát a Banca Nazionale. Bucurestiből jelentik: A Banca Nazionale szerdától kezdődőleg a váltóleszámitolási kamatlábát 7 százalékról 6 százalékra, a lombard-kamatlábát 8 százalékról 7 százalékra szállította le.

— Meghalt Doumer özvegye. Párisból jelentik: Doumerné, a meggyilkolt francia köztársasági elnök özvegye ma délelőtt Párisban elhunyt. Az özvegy hosszabb ideig betegeskedett és több orvosi műtéten esett át. Az elhunytat végakaratához képest minden gyógyszermentesen temették el férje mellé, a vaugirardi családi sírboltba.

Kávésrainkat leszállítottuk ATLANTICA kávé és tea behozatal

— Eggerth Márta Aradra jön. Bucurestiből jelentik: Eggerth Márta, a kiváló filmművésznő Bucurestibe érkezett, ahol igen nagy ünnepélyességgel fogadták. Egyik fővárosi mozgóban lép fel, de jótékonycélra is tart előadást, magas személyek védnöksége alatt. A mozielőadásra Mária özvegy királyné és az udvar is bejelentette látogatását, ezenkívül pedig az uralkodó kihallgatáson is fogadja Eggerth Mártát. A bucuresti-i vendégszerelés után Erdély és a Bánság nagyobb városában is fog énekelni Eggerth Márta és e körútja alkalmával. — hír szerint. — Aradra is ellátogat.

— Halálozás. Fürbacher János keztyűkészítő elhunyt. Temetése ma délután 4 órakor lesz a volt Lujza-ucca 5. sz. házból.

„Halló, itt Rádió, Nanking...!”

A kínai rádióprogram. A nankingi leadóállomás felépítésével a kínai rádió intézménye létrejött. Rendkívül érdekes egy kínai rádióprogram megtekintése, melyből élénken tükröződik vissza az a kulturális sokrétűség, mely Kínát ma annyira jellemzi. A nankingi rádió programjában épp úgy helyet talál az ősi, mint a mai Kína, ugy Ázsia, mint Európa. A délelőtti programot a torna, a sport- és hírszolgálat, a jazz-zene urálja, délben azonban megváltozik a műsor karaktere s ekkor a nankingi leadó kínai imádságokat és kínai zenét közvetít. Az imák szövege és az énekek melódiaja évezredekre vezethető vissza. Különös súlyt fektet a nankingi rádió vezetősége az orvosi előadásokra, mert Kína még ma is orvoshiányban szenved és ezért jelentős helyet foglalnak el a nankingi műsorban a nyelvórák is.

Lehető legegyszerűbb a

Papagáj-puhafesték

használata. Gyapju, pamut, selyem, vagy bármilyen más anyagot pár perc alatt OTTHON a kívánt színre festhet vele. Tartós, pompás színek, darabja csak 5.- lej. Kapható festéküzletekben, fűszerüzletekben, gyógyszerárakban, drogeriákban.

— Aradi festő portréja az uralkodóról. Élénk feltűnést keltett a főtéren végigsiető, vagy sétáló közönség körében az a művészi finomsággal, élethűen megfestett kép, amely II. Károly királyt ábrázolja. A művészi festményt a Lengyel-féle butorüzet kirakatában állították ki és az uralkodó teljes életnagyságu, gardaparasznoki egyenruhát viselő alakja nagy nézőközönséget vonzott a kirakat elé. A képet az országjárta ismert nevű aradi festőművész, Balla Frigyes készítette el a caracali II. Calaras-ezred felkérésére.

— Fáje a gyomra? Nincsen jó étvágya? Bélműködése rendetlen? Székrekedésben szenved? Nyugtalanul alszik? Ideges és fáj a feje? Használjon dr. Földes-féle SOLVO pirulát. Egy doboz ára 20 lej. Dr. Földes Béla gyógyszerár.

Az ismeretlen énekes

(Le chanteur inconnu)

A Corso-mozs premierje.

Ragyogó muzsika, a modern filmtechnika fejlett eszközeivel készült művészi felvételek, hangulatképek és montázsok, valamint a szünet komoly, értékes cselekményszövege, mind azért tömörülnek az ismeretlen énekes alakja köré, hogy kiemeljék Lucien Muratore nem mindennapi művészetét, énektudását és hangjának behízelgő, szívhezszóló hajlékonyságát. Az „Ismeretlen énekes“, mint a film címe is mutatja, egy sztár-film, ami tulajdonképpen egy főalakra épül és a cselekmény, a jelenetek csoportosítása is akként módosul, ahogyan a főszereplőnek legelőnyösebb. Itt azonban nemcsak az énekművész brilliroz, de sztárnak számít Sylviano, a csupa-szív melódiákat komponált zeneszerző és Wladimir Tourjansky, a világhírű orosz mesterrendező is. A cselekmény érdekes, fordulatos és regényeszerű. Egy eldugott orosz halászfaluban fedezi fel az ügynök az ismeretlen énekest, a kinek titokzatos multja a feledés homályába hullott. Hamarosan London, Páris, Berlin, Madrid, Bécs legünnepeltebb rádió-énekes lesz, azonban soha senki sem láthatja a nagy sztárt, mert az ismeretlen énekes akar maradni. Az izgalmas finálé egy párisi nagy színházban játszódik le, ahol ledobja végre álarcát az ismeretlen énekes s feléled multja, de biztatónan csitog feléje a jövő... A zenerajongó publikum körében nagy érdeklődés tarthat igényt az „Ismeretlen énekes“...

— Az aradi törvényszék második szekciója mára tüzte ki az ítéletkiírdetést Janota János volt gyermekkorházi gondnok ügyében. Janotát, — mint ismeretes, — az aradi törvényszék sikkasztás címén két évi fegyházra ítélte. A volt gondnok a táblához fellebbezett, amely azonban jóváhagyta az aradi törvényszék ítéletét. A táblai döntést ma akarták kihirdetni, azonban Janota János nem jelent meg a törvényszék előtt és így az ítéletkiírdetés május kilencedikére maradt.

Étvágytalanság, rossz emésztés megszüntetője Koprol hashajtó.

— A Mosóczy-telep katolikusága vasárnap délután szép ünnepséget rendez. A Mosóczy-telepi katolikus templomban vasárnap délután 4 órai kezdettel szentelik fel a Szivgárdisták, valamint a Rózsafüzér Egylet új selyemzászlóját. A zászlókat szép kivitelben állították elő, a Szivgárda zászlójának egyik oldalán Jézus és a gyermekek, a másik oldalon pedig Szent Imre herceg képe látható. A Rózsafüzér Társulat selyemzászlóját egyik oldalon az Oltáriszentség, a másikon Szűz Mária képe díszíti. A képeket Wolff Károly, az elismert, kiváló aradi festőművész festette. A zászlószentelést ünnepi keretek között, litániával egybekötve Iványi Kázmér minorita hitoktató végzi. A zászlóanyai tisztet Szemők Sándorné, Dengl Lajosné és Hamar Józsefné töltik be. Az ünnepségekre kivonulnak az aradi szivgárdisták is, hogy részt vegyenek a testvéregyesület zászlószentelőjén.

— Szántó Mihály operettje a rádióban. A rádió-hallgató közönségnek aradi vonatkozású művészi élményben lesz része szerdán este 8 órakor. A budapesti stúdió Szántó Mihálynak, az Aradról elszármazott, tehetséges magyar zeneszerzőnek „Bolondóra“ című, nagy sikert aratott operettjét közvetíti a Kamaraszínházból. Szántó Mihály operettje március 17-ike óta állandóan műsorban van és csütörtökön, 5-ikén éri el a 25-ik előadását. Az előjelekből ítélve, a nagysikert aratott „Bolondóra“ a szezon végéig marad műsorban a Kamaraszínházban, hogy azután valamelyik nyári színházban folytassa diadalmát.

Temesvárra helyezték a váradi jogakadémiát

Az áthelyezésnek állítólag politikai okai vannak

Nagyváradról jelentik: A nagyváradi jogakadémiát — amelyet tudvalevőleg a bezárás és megszüntetés veszélye fenyegetett — minisztertanácsi jegyzőkönyvvel Temesvárra helyezték. Az erről szóló rendelkezést dr. **Iacob Lázár**, az akadémia dékánhelyettese Bucurestiből telefonon közölte a jogakadémiával. A rendelet szerint a váradi II. Károly király jogakadémiát Temesvárra helyezik át. Az áthelyezést azzal indokolják, hogy az 1933. évi költségvetésben nem állíthatták be a jogakadémia fenntartására szükséges összeget. Bihar megye viszont szegény ahhoz, hogy a fenntartási költségeket vállalhassa. Ezzel szemben Temesvárnak és a megyének megvannak az anyagi eszközei arra, hogy a politechnika mellett a jogakadémiát is fenntartsa.

Az akadémia áthelyezése ellen egyébként a diákság körében akció indult meg. A diákközpont elnökének, **Campineanu**-nak véleménye szerint a rendelet visszavonását csak akkor lehet elérni, ha a diákság ötvétezer szavazatot gyűjt össze Bihar megyében és így kéri a nagyváradi jogakadémia Váradon való hagyását. Állítólag az áthelyezésnek politikai okai vannak. Eszerint a liberálisok Bihar megyében erősebbek és a kormány ezért akarja az akadémia liberális érzelmű tanárainak Temesvárra való áthelyezését.

— **Kisebbségi gazdasági kongresszus Erdélyben.** A Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége közgyűlése elhatározta, hogy a szövetkezeti mozgalom fellendítése érdekében a közeljövőben kongresszust rendez, amelyre meghívja az összes kisebbségi egyesületeket, a magyar egyházak képviselőit és az erdélyi magyar gazdasági élet vezető személyeit.

— **Vasúti baleset Felsővisó és Máramaros-sziget között.** Felsővisó és Máramaros-sziget között, a borsai állomás közelében nagy szikladarabok zuhantak a vasúti pályatestre. Egy személyvonat mozdonya neki is futott az egyik sziklának, de az összeütkezés szerencsére nem volt erős, mert a mozdonyvezetőnek sikerült az utolsó pillanatban lefékezni. Nyomban hozzáfogtak a pálya megtisztításához, de így is több órát tartott, amíg a közlekedést újra felvehették.

— **Nem emelik a Neptun-strand jegyárát.** Aradváros vezetősége keddi ülésén foglalkozott a városi Neptun-strand 1933. évi évadjának adminisztrációs ügyeivel. A városvezetőség elhatározta, hogy az elmúlt évi szezon 11 lejes személyjegy árát 10 lejre szállítja le, míg az ötszemélyes kabinbérlet családi ára továbbra is 360 lej marad egy egész idényre.

Bőre hide lesz a Velosa pezsgőtablettával készült fenyőfürdőtől.

— **Aradi könyv a Szent Évről.** Izképes kivitelben, szép nyomással és gazdag tartalommal jelent meg ma a „Vasárnap” nyomdai műintézet kiadásában dr. **Monay Ferenc**, római minorita-rendi generális-asszisztens, a Szent Péter bazilika apostoli gyóntatójának „Az 1933. szent év” című kis brosurája, amelyben minden hasznos tudnivalóval foglalkozik, ami azok számára nélkülözhetetlen, akik a Szent Év tartama alatt Rómába ellátogatnak. De azokról sem feledkezik meg az Aradról elszármazott minorita-főpap, akik nem juthatnak el Rómába és számukra is utmutatásokat közöl, amelyek segítségével részesülhetnek a Szent Év kegyelmeiben, áldásaiban. A kis könyv megrendelhető a „Vasárnap” kiadóhivatalában.

— **Kirándulásoknál, turákon szopogasson Anacot pasztillát,** fertőtleníti a száját és torkot, üdítene.

— **A Madár-buffet kérelme a városvezetőség előtt.** Kedden délelőtt tárgyalta a városvezetőség a Madár-buffet tulajdonosának beadványát, amelyet annak érdekében adott be a városvezetőséghez, engedjék meg, hogy a nyári hónapok alatt ráccsal elkerített teraszt építhessen ki magának az üzletfront előtti térségen. A városvezetőség arra az álláspontra helyezkedett, hogy egy ráccsal elkerített teraszt akadályozni találna a gyalogjáró forgalmát. Ebből a szempontból a Madár-buffetnek megadták az engedélyt arra, hogy asztalokat helyezhessen el a gyalogjárón, de csakis oly módon, hogy azok ne akadályozhassák a járókelők rendes forgalmát.

Aradi Iparosok Hitelszövetkezete

„Mercur” Áruhitelosztálya

értesíti bevásárlóit, hogy
a kezelési költséget

négy százalékkal leszállította.

— **A WIZO mai délutánján zsúfolt székcsorok előtt Bornstein Sándor** tartott előadást „Szigetek a gyűlölet tengerében” címmel. Az előadás során rendkívül érdekes felsorakoztatásban azokat az akciókat ismertette, amikor a történelem folyamán keresztények keltek a zsidók védelmére és ilyen irányú akcióknak a vezetői voltak. Befejezésül a mai helyzetet ismertette, Hitler uralomra kerülésével kapcsolatban. Ma nem akadnak olyanok, akik erőteljes akciót indítanának a zsidók védelmére. Az előadást Anhaltzer Ignác né köszönte meg és egyben meleg szavakkal bucsúztatta el dr. Salzbergemét, a WIZO tagját, aki végleg Palesztinába költözik. Dr. Salzbergerné meghatottan vett bucsút az itthonmaradottaktól.

URANIA

A legmodernebb gépekkel felszerelt hangos mozgó

MA, szerdán 5, negyed 8 és negyed 10-kor

Arkádia hercege

ROBERT STOLZ zenéje. — Filmoperett.
LIANE HAI, WILLY FORST alakítása.

Déltűn 3 órakor utoljára MATINÉ
8 lej átlagos helyárakkal:

Boldog szívek

Magda Schneider, Irma Thimig, Lee Parry.

Jön: ALPAR GITTA, GUSTAV FRÖHLICH,
HALMAY TIBOR legszebb filmje:

Megszólt a szívem.

Mén mindig az Urania Arad legelősebb mozgószínháza

Árvaház, vagy szülészeti klinika

Külön városi bizottság dönt a nőgyógyászati
kórház sorsa felett

Amint ismeretes az **Aradi Közlöny** olvasói előtt, Aradváros vezetősége a belügyminisztérium utasítására saját rezsijébe vállalta át a jelenleg még a Fischer Eliz-palotában lévő aradi szülészeti és nőgyógyászati kórházat. A nagyfontosságú egészségügyi közintézmény igazgató-főorvosa, dr. **Vuia Salvator** most a napokban azzal a kérelem fordult Aradváros vezetőségéhez, hogyha arra gondolnak, hogy az intézményt a városi árvaház épületébe helyezték át, úgy az intézmény számára feltétlenül szükséges, hogy az egész épület rendelkezésre bocsássák.

Az igazgató-főorvos bejelentésével egyidejűleg a városi árvaház intézményének igazgatója, **Blaga Nestor** felhívta a városvezetőség figyelmét arra a tényre, hogy legalább is az épület egyharmadát hagyják meg eredeti rendeltetésének, mert máskülönben külön helyiségről kell gondoskodni a városi árvák számára is.

A városvezetőség kedden délelőtt tartott ülésén foglalkozott a nőgyógyászati és szülészeti kórház kitűnő intézményének elhelyezési problémájával és a kérdés fontosságára, valamint az igazgató-főorvos bejelentésére való tekintettel elhatározták, hogy egy külön bizottságot küldenek ki a városi árvaházhoz, hogy a helyszínen döntsék el a felvetett kérdést. A bizottság tagjaivá **Tatu János** alpolgármestert, **Nagy Sándor dr.**, **Löcs Rezső dr.** választmányi tagokat, **Muresan János** városi főmérnököt kérték fel, egyben pedig meghívják a helyszíni szemlére úgy **Vuia dr.** nőgyógyászt, mint **Blaga árvaház-igazgatót**, valamint a kérdés szakreferensét, **Cucu Vazul dr.** városi főorvost.

— **Ítélet előtt a zugirászattal vádoit ügyvédjelölt ügye.** Az aradi törvényszék második szekciója mára tüzte ki **Weininger István** ismert aradi ügyvédjelölt ügyét. Mint emlékeztetes, az ügyvédjelölt ellen az aradi ügyvédi kamara zugirászat címén tett feljelentést, azon a címen, hogy **Weininger** olyan munkát végzett, amelyet csak vizsgázott ügyvéd vállalhat el. A mai tárgyaláson **Weininger István** illetékességi kifogást emelt az aradi törvényszék ellen, majd hivatkozott arra, hogy az ügyben fellebbezéssel fordult a bucaresti-i ügyvédszövetséghez, amelynek döntéséig az ügy felfüggesztését kérte. A bíróság mindkét kifogás ügyében csütörtökön hirdeti ki az ítéletet.

— **Kezdődő érlemeszedésnél a természetes „Ferenc József” keserűvíz** úgy az alhisi pangást, mint a renyhe emésztést megszünteti és a magas vérnyomást leszállítja.

— **Elitelték, mert kétszer szavazott.** Comlosan Luca mikalakai legény, a legutóbbi képviselőválasztás alkalmával kétszer jelentkezett szavazásra. Rajtacsípték és a választói törvény alapján megindult az eljárás ellene. Ma tárgyalta ügyét az aradi törvényszék második szekciója. Comlosan azzal védekezett, hogy bátyja helyeit szavazott, aki betegen fektet és attól félt, hogy ha nem szavaz le, megbüntetik. A bíróság az enyhítő körülmények figyelembevételével kétszáz lej pénzbírsággal sújtotta a mikalakai legényt.

A HAPAG

husvétii társasutazása Bukarestibe!

Snagovra és Sinaiara, 1933. április 13-tól 19-ig.

Senki se mulassza el ezt a husvétii utazást Bucarestibe, mely most tavasszal a legszebb.

A HAPAG utazási irodája a legjobb elszállásolásról, ellátásról és szép autókörsetákról, kirándulásokról gondoskodik.

Ez a husvétii kirándulás nem filléres utazás, hanem igazi társasutazás, mely pihenést, szórakozást és néhány gondtalan napot nyújt.

Vasuton Arad—Bucuresti és vissza Lei 860.—

(Száz utas jelentkezése esetén csak Lei 610.)

Ezenkívül elszállásolás és nagyszerű ellátás elsőrendű hotelben napi Lei 220.—

Aki ezenkívül az összes autókörsetákon és kirándulásokon is részt óhajt venni, további 400.—

Leit fizet. — Jelentkezni lehet a

Hamburg—Amerika Linie SAR. aradi fiókjánál:

Künstler Andor utazási irodánál Arad, Bul. Regina Maria 24.

és az „Aradi Közlöny” főkiadóhivatalában.

Az utazást minden körülmények között megtartják!

MUZSAY-nál színházzal szemben Trenchcoat, Felöltő, Öltöny a legolcsóbban

Minden darab saját készítmény.

Bonyodalmak egy elsülyedt óceánjáró aradmegyei áldozata körül

Kit terhel a felelősség az Empress of Ireland katasztrófájáért? A titokzatos „Storstad” csavargózós. Érdekes levélváltás Arad és London között
Dollárokról álmodik egy földhözragadt nádas család

Egy kis aradmegyei községben türelmetlenül várják a napok mulását, izgatottan lesik a postát... egy földhözragadt szegény család vár vagyont — a tenger mélyéből. Földhözragadt, szegény család Nádas községben a Mikulicza-família, küzködve szerzi meg a mindennapi kenyeret. Tizenkét évvel ezelőtt is ilyen reménységgel várta a család a postát. Az egyik fiú, Mikulicza György az Ujvilágban próbált szerencsét és esztendő hosszu során át tartó munkával sikerült is ezer dollárt összehoznia. Komoly vagyont volt ez 1914. májusában és amikor együtt volt az ezer dollár, a fiú levélben közölte szüleivel, hogy hazamegy. Kis birtokot vesznek a megtakarított pénzből és biztosítva lesz az egész család élete. Az utolsó levél azt közölte, hogy május 29-én, a Canadian Pacific Line hatalmas óceánjárójával, az Empress of Ireland-al érkezik meg Európába Mikulicza György.

Azután bekövetkezett a tragédia. Nádason hiába várták haza Mikulicza Györgyöt, helyette másnap világra repült a hír, hogy az Empress of Ireland a quebecki kikötő közelében, Father Point-nál elsülyedt és utasai közül többen a tengerben veszítették életüket. Hamarosan kiderült, hogy a katasztrófa áldozatai között szerepelt Mikulicza is, akinek nyomavezett. Azután kitört a háború és amikor vége lett a nagy vérzivataroknak, az egyszerű parasztemberek nem tudták, hogy hol kezdjék meg a kutatást. Végre egy nádas kereskedőnek panaszolták el tragédiájukat és tanácsot

kértek, mitevők legyenek, hogyan kerülhetnének összeköttetésbe a Canadian Pacific Line-al, talán kilátásuk lehet arra, hogy legalább a tengerbevesztett ezer dollárt megkapják. A kereskedő tanácsára dr. Ungár Imre aradi ügyvédhez fordultak, aki érintkezésbe is lépett az angol tengerészeti hatóságokkal. Megjött az angol tengerészeti minisztérium bizonyítványa, amely igazolta, hogy Mikulicza György az Empress of Ireland utasa volt és ennek birtokában az aradi ügyvéd most már a Canadian Pacific Line-hoz fordult. Kifejtette, hogy nem szeretne pereskedni, inkább békés meg egyezést óhajtaná a hajóstársasággal és ez abban az esetben volna lehetséges, ha az ezer dollárt megtéríti és megfelelő összegű kártérítést fizetne az aradmegyei családnak.

Ma délelőtt elegáns, kékszinű borítékot kézbesített a posta dr. Ungár Imre ügyvédnek. A londoni hajóstársaság válaszolt a levélre és bár konkrét feleletet nem adott még, de a rideg üzleti sorokból valahogyan az világlik ki, hogy a Mikulicza-család ügye nem áll rosszul. A Canadian Pacific Line levelében közli, hogy az Empress of Ireland katasztrófáját az okozta 1914. májusában, hogy a Storstad nevű csavargózóssal ütközött össze. A vizsgálat megállapította, hogy az összeütközésért a Storstad-et terheli a felelősség. A csavargózósnek sikerült

megmenekülnie — mondja a levél — és a Canadian Pacific Line azt a tanácsot adja az aradmegyei családnak,

forduljon kártérítési igényével egyenesen a Storstad tulajdonosaihoz.

A levél azonban nem említi, kinek a tulajdonát képezte a csavargózós és hová kell fordulni a kártérítési igénnyel. De a hajóstársaság levelének utolsó passzusa különös érdekességgel bírt az ügyvéd előtt. Dacára annak, hogy a Canadian Pacific Line elhárítja magáról a felelősséget, mégis megjegyzést fűz magához a kártérítési igényhez is és kijelenti, hogy

egy harmadosztályú utas számára soknak találja a bejelentett ezer dollárt

Az ügyvéd a levél birtokában megtette a további lépéseket. Nyomban írt a hajóstársaságnak, amelyet felkért arra, közölje a Storstad tulajdonosainak nevét és címét, hogy nekik is irhasson. A nádas Mikulicza-családnak végeredményben mindegy, kitől kapja meg a kártérítést, melyik hajóstársaság fizeti meg a tengerbevesztett ezer dollárt. A Canadian Pacific Line levelének befejezéséből mindenestre megállapítható, hogy a hajóstársaság már tisztában van az azzal, hogy részben vállalnia kell az anyagi felelősséget és előre alkuszik.

Nádason pedig várnak. Azzal vigasztalgatják magukat, hogy hamarosan elmúlnak a gondok, véget ér a nélkülözés, mert megsegíti őket a tulvilágról is a tengerbe vesztett fiúk, aki értük dolgozott esztendőkön keresztül, értük robotolt zakatoló amerikai gyárakban, végtelen amerikai szántóföldeken. Mikuliczák már terveket szőnek, fantáziájuk dollárok szárnyán repül, dollároknak, amelyek most még békésen pihennek valamelyik nagy hajóstársaság pénzszekrényében...

Rossz volna megint csalódnai, mint tizenkilenc esztendővel ezelőtt, 1914. viharos májusában...
Marosi Rudolf.

FORUM

A nyugdíjasnyomor infernójából kaptuk az alábbi sorokat:

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Nagyon szépen kérjük, alulírott öreg és rokkant nyugdíjasok, hogy juttassa el panaszainkat az Aradi Közlöny publicitása révén illetékes helyre, hátha felfigyelnek nyomorunkra, amely már elviselhetetlenné válik. Szegény volt MÁV-és CFR-nyugdíjasok vagyunk, itt állunk egyetlen bani nélkül. Állunk és — várjuk a március havi nyugdíjunkt, amelyet kétszer már megsüregtünk. Azonban nincsen, aki meghallgasson bennünket. Az Aradi Közlönyben bizunk, mert valahányszor Önökhöz fordultunk, helyet adtak lapjuk hasábjain panaszainknak. Így legalább alkalmunk van kipanaszkodni magunkat, etől is könnyebb lesz a szívünk... Itt vannak a husvétii ünnepek s nekünk nincs egy falat kenyérünk sem! Pedig valamennyien egyformán imádkozunk a Mindenhatóhoz: „Add meg nekünk a mindennapi kenyeret!”

Az egyik husvétii számukban olvastam néhány év előtt egy vezércikket. Barabás Béla írta, az aradi magyarság vezére és azt mondta: „Csak kenyér és só legyen, akkor van minden!” Nekünk husvétra sem kenyér, de még só sem lesz asztalunkon. Ha egyik nap van kenyérünk, akkor nem jut fára... Azt mondják, vásároljunk hitelbe, hiszen ha megkapjuk majd nyugdíjunkt, kifizethetjük. Igen ám, de hol van az a kereskedő, aki hitelt ad nekünk? Mindegyik azt kérde: „Mikor kapnak fizetést?” Mi lehet erre válaszunk: „Nem tudjuk!” A kereskedő erre a mai súlyos viszonyok között csak azt felelheti, hogy ő is készpénzzel fizeti az árut és nem várhat — ki tudja meddig... Kérdezzük az illetékeseket, mit tegyünk? Öregek vagyunk, dolgozni nem tudunk, kisodródtunk a küzdők, tülekedők közül... Azért dolgoztunk hát 25—30 éven át becsületesen, hogy öregségünkre ne legyen kenyérünk? Eladogatjuk amink még van és azután kiállunk az uccsárokra koldulni... Fogadják Szerkesztő ur soraink közléséért hálás köszönetünket s maradjunk az Aradi Közlöny hívei:

Szenvedő, rokkant nyugdíjasok.

SPORT KÖZLÖNY

Meglepetések vasárnapja külföldön

Külföldi Sportközlöny. — Kikapott a Slavia, Sparta, Admira és a WAC is

A futbalsport szünete már a múlté, a világ minden táján nagy lendülettel folyik a futball nagyüzeme. Itt adjuk az érdekesebb eseményeket: Glasgow: Anglia és Skócia közötti, brit országok közötti küzdelmet a skótok 2:1 (1:1) arányban nyerték meg, ezzel a győzelemmel biztosították az első helyüket is. A meccset mintegy 130 ezer főnyi közönség nézte végig, így újabb nézőszámrekordot állítottak fel. — Bécs: Az osztrák fővárosnak is meg van a maga szenzációja. A most kiváló formában lévő FC Wien (Nicholson) csapata a WAC-ot nagy fölényben játszva, 2:0 arányban verte. Ugyancsak meglepetésnek számít a Hakoah 1:0 arányú győzelme az Admira felett. A Libertas 1:0-ra kapott ki a Wackertől, míg a Vienna biztos léptekkel halad a bajnokság felé: 6:1-re verte a Libertas csapatát. — Prága: A cseh nagycsapatoknak is fekete vasárnapjuk volt. A Sparta 3:2 arányú vereséget mért a Kladno, míg a Slavia a Bohémianstól szenvedett vereséget, az eredmény

2:1 volt. — Egyéb eredmények: Nachod—Pilsen 1:1, Viktória Zsiskov—Liben 3:1, Viktória Pilsen—Teplitzer FK 2:1. — Pozsony: A Nemzeti csapata Pozsonyba látogatott el és ott 1:1 arányú döntetlent ért el, Pozsony nagynevű csapata, a Bratislava ellen. A Nemzeti hazatért vezetősége nem győzi eléggé magasztalni a Bratislava játékosainak lovagiaságát, ugyanis Bula, a pozsonyiak válogatott középcsátára, a bíró által jogtalanul megített 11-est, akarattal nem értékesítette. — Budapest: A Magyar Amatőrbajnokságban a favoritok könnyű győzelmet arattak, így a bajnokság állása nem változott. A vezető szerepét a Törekvés tölti be, a második hely részese a Postás, harmadik az Elektromos csapata, negyedik a BSzKART, ötödik az UTE, hatodik a BSE. A vasárnapi mérkőzések a következő eredményekkel zárultak: Törekvés—„33” FC 2:0, Elektromos—VI ker. 5:1, BSE—MÁVÁG 2:1, BSzKART—MTK 3:1, EMTK—URAK 3:3, FTC—BEAC 4:0.

O A Bocskai Váradon. Május 10-ikére a Crisana vezetősége, — amely most Várad nemzetközi programját irányítja, — lekötötte a vasárnapi nagy futbalcsata hőjét, a Bocskait.

O Összeállították a Belgrád ellen szereplő profiválogatottat. A PLASz alkalmi kapitánya, Fábrián Pál sporthirlapíró, összeállította a Belgrádban kiálló magyar profiválogatottat, amely, tekintettel arra, hogy a Ferencváros, Ujpest Hungaria és Bocskai játékosai turán lesznek, nagyon gyengén sikerült. A csapat: Ujvári—Sternberg, Bíró—Vig, Lucz, Magyar—Fenyvesi, Kármán, Turay, Engelhardt, Dömötör.

O Mutters és Langenus a magyar futball követői. A professzionista futbalszövetség Mutterst Hollandiára, Langenust pedig Belgiumra való hatáskörrel, megkérte a magyar labdarúgás ügyeinek képviselőit. A két világhírű futballbíró hazájában nagy szolgálatokat tehet a magyar futbalsportnak.

O Döntetlen volt a Nemzeti Bajnokság szebeni mérkőzése. A Szebenben lejátszott Tricolor—Soimi mérkőzés 1:1 (1:0) arányú döntetlen eredményt hozott.

O Győzött a Vulturul Pécskán. A bajnokság aspiráns Vulturul csapata Pécskán a Virtuteát 2:0 arányban verte.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Megkezdődött az aradi pénzügyigazgatóság átszervezése

Ivanovici Sándor aradi monopolfelügyelő kerül a behajtási adminisztrátori állásba — Meghosszabbították a szakvizgára jelentkezés határidejét —

Az Aradi Közlöny volt az első, amely múlt év november hónapban, a legautentikusabb helyről szerzett értesülése alapján azt közölte, hogy minden pénzügyigazgatóság élén két adminisztrátor fog működni, akik közül az egyik az adókievetési, a másik pedig az adóbehajtási osztályt vezeti. Azóta ez a terv törvényre vált és az egész országban most nevezik ki az új behajtási adminisztrátorokat, míg a kivevetési osztály élén a legtöbb helyen az eddig működött pénzügyi adminisztrátorok maradnak. Temesváron három pénzügyigazgatói állást szerveztek, mert az ottani igazgatóságnak igen kiterjedt hatásköre van. Aradra nézve is megtörtént a minisztérium döntése. Megnyugvással regisztrálhatjuk, hogy Caba Gyula jelenlegi adminisztrátor fogja ezután is betölteni az adókievetési igazgatói állást, a behajtási osztály vezetőjéül pedig Ivanovici Alexandrut neveztek ki, aki múlt év szeptember óta mint felügyelő-főnök működik az aradi szeszmonopol élén, amelyhez öt vármegye tartozik. Ivanovicit annakidején Temesvárról helyezték ide

és Temesváron is szeszgyári állami ellenőr volt. Az ókirályságbeli Piatra-Neamt városból származik és akik vele hivatalos érintkezést tartanak fenn, azok elismerően nyilatkoznak előzőekenységéről és szakképzettségéről. Ivanovici jelenleg Bucurestiben tartózkodik. Figyelemreméltó, hogy csaknem valamennyi monopolfelügyelőt behajtási pénzügyigazgatónak neveztek ki. A pénzügyigazgatóság behajtási osztályának átszervezése már folyamatban van s a jelenlegi tisztviselők közül ötvenen kerülnek abba a csoportba. Arad megyében is megindult az organizáció. A mai napon az alábbi öt adóbehajtót neveztek ki: Cisma Aurél, Dragos Sever, Siclovan Coriolan, Pretean Iliet Kurticsra és Cacinca Nicolaet Szentanna községbe. Megemlítjük végül, hogy már április elsején végre kellett volna hajtani a pénzügyi átszervezésről szóló törvényt, mivel azonban a rendkívüli nagy adóbehajtási munka miatt a tisztviselők február 25-ig nem bírták benyújtani szakvizgára való jelentkezési kérvényüket, a pénzügyminisztérium április 10-ig halasztást adott a kérvény beadására.

Felmondotta valamennyi nemzetközi szállítási szerződését a CFR vezérigazgatósága

Aranyfrank- valutát kíván bevezetni a nemzetközi szállítványok kölcsönös elszámolásában

A CFR vezérigazgatósága felmondotta mindazokat a szállítási szerződéseket, amelyek eddig közte és az európai államok vasutjai között létrejöttek. A szerződések felmondását a CFR azzal indokolja, hogy szabad kezet kíván kapni az új áruszállítási tarifa életbeléptetése és aplikálása, valamint a most készülő direkt nemzetközi tarifának ehhez való alkalmazása ügyében. Ugyanekkor a CFR konferenciát hívott egybe Bucurestibe, amelyen mindazon európai vasutak képviselői részt vesznek, amelyek érdekelve vannak a Romániával kapcsolatos direkt áruforgalomban.

A konferencia április ötödikén veszi kezdetét és legalább tíz napig tart. A megbeszéléseket a közlekedésügyi minisztérium épületében tartják meg. Az államvasutak vezetősége a konferencián két fontos javaslatot kíván tenni. Az első javaslatnak az a lényege, hogy

személy az összes nemzetközi tarifákat aranyfrankban kalkulálják, illetve ebben a valutában fejezzék ki.

Az eddigi rendszer szerint, a tarifákat különböző valutákban számították. A második kérés az, hogy a jövőben azokat a tarifákat, amelyeket a Romániával való direkt forgalomra állapítanak meg, szekciókra osszák. A fenti javaslatoktól, illetve azok határozatra való emelkedésétől,

a CFR a szállítások növekedését várja.

A CFR vezérigazgatóságához érkezett jelentések szerint, a konferencián több száz delegátus jelenik meg az összes európai államok képviselőiben. A konferencián szóba kerül a kombinált, — szárazon és vizen történő — szállítás nagyfontosságú kérdése is.

— AZ ÁLLAMI TISZTVISELŐK ÉS NYUGDIJASOK HUSVÉTRA NEM KAPJÁK MEG ÁPRILISI FIZETÉSÜKET. A kormányhoz közelálló Argus tegnap Aradra érkezett száma közli a pénzügyminisztérium hivatalos értesítését arról, hogy nem felel meg a valószínűségnek az a hír, mintha az állami alkalmazottak és nyugdíjasok kivételesen husvételre megkapnák illetményeiket. A husvételi ünnepek április hó közepére esnek, az illetmények kiutalása pedig most is 20-ika és 30-ika között fog megtörténni az állami számvitelről szóló törvény 116. szakasza alapján.

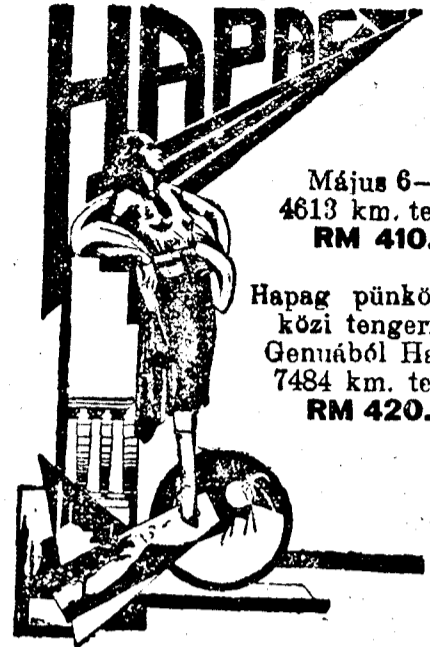
— A bánági és erdélyi előállatbevitel Németországba. Mint ismeretes, Németország hónapokon keresztül elzárta határait a romániai előállatok elől, azzal az indoklással, hogy Erdélyben és a Bánágban veszedelmes állatjárványok pusztítanak. Bucurestiből szerzett információ alapján közöljük, hogy Németország megszüntette a beviteli tilalmat a romániai szarvasmarhákra. Jugoszlávia ugy határozott, hogy a bánági és erdélyi szállítmányokat a Zsombolya—Nagykikinda-i vonalon engedi át Olaszország felé és az exportált állatok Rakek és Susak kilépő állomásokon hagyják el a jugoszláv területet. Az állategészségügyi vizsgálat terén semmi változás nincs.

— A kész textilárak után nem kell forgalmi adót fizetni. A forgalmiadó-törvényt most újabb rendelettel egészítette ki a pénzügyminiszter, aki ma érkezett leiratával arról értesítette az aradi pénzügyigazgatóságot, hogy bármilyen cikket előállító textigyár a készáru után nem fizet forgalmi adót, mert azt pamut és más fonal, valamint a gyártáshoz szükséges egyéb nyersanyagban röjja le. Eme gyárak közé tartoznak a selymet előállító iparvállalatok is, amelyek akkor fizetik a forgalmi adót, amikor a selyemgubókat és fonalakat vásárolják. A pénzügyminiszter rendelete megelegetést keltett a textilyáraknál, de ha már a törvény végrehajtási utasításába belevette volna ezt a minisztérium, úgy a gyárak megtakarították volna azt a jelentékeny összeget, amelyet a készáru forgalmi adójának befizetésére szükséges nyomatványokra költöttek.

— HORRIBILIS ÁLLAMI ADÓBEVÉTELEK MÁRCIUSBAN. Bucuresti-i félhivatalos jelentés szerint március hónapban renkívül nagy adóbevételek voltak a kincstárnak. Összesen egy milliárd 405 millió lej folyt be, a melyből 63 millió lejt a rendkívüli költségekre, egy milliárd 342 millió lejt pedig a rendes költségvetés számára irtak. Az 1932-ik év márciusában 389 millió lejjel kevesebb adó folyt be, mint az idén, pedig a mostani év gazdasági szempontból súlyosabb, mint az előző esztendő volt.

Földközi tengeri utazások.

Még két csodás földközi tengeri utazás 1933. tavaszán. — Hapag-Földközi tengeri utazás Görögországba, Északafrikába és Olaszország körül.

Május 6—21-ig
4613 km. tengeri út
RM 410.—től

Hapag pünkösdi Földközi tengeri utazás
Genuából Hamburgba
7484 km. tengeri út
RM 420.—től

Az „Oceana“ kiránduló hajó biztosítja a teljes felrissülést a tengeri utazás alatt. Jelentkezni lehet és felvilágosítást ad a

Hamburg Amerika Linie
aradi fiókjánál

Künstler utazási irodában,
Arad, Bul. Reg. Maria 24. sz. alatt.

— EGYELŐRE SEMMIFÉLE DEVIZÁT SEM UVALNAK KI AZ UTASOK RÉSZÉRE. A Banca Nationala hivatalosan közli, hogy egyelőre nem fogad el olyan kérvényt, amely deviza kiutalására irányul a Romániából külföldre utazók számára. Ez az intézkedés nemcsak a csoportutazásokra, hanem a magánosokkal szemben is vonatkozik.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, APRILIS 5.

Bucuresti. 13: Gramofon. 18: Rádiózenekar. 19.15: Rádiózenekar. 21: Szakszofonverseny. 21.45: Alexandrescu hegedűművész. 22.15: Krasnianski zongoraművész. — Budapest I. 10.15: Odeon gramofonlemez. 1: Déli harangszó. 1.05: Házikvintett. 4.30: A rádió diákfelőrja. 5: „A házastársról“. Vizváry Mariska előadása. 6: Kócs Károly történelmi előadása. 6.30: Budapesti Hangversenyzenekar. 8: Olasz nyelvoktatás. 8.30: Stranzky Aranka énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. 9: Vértess Emil németnyelvű előadása: „Die Budapester Messe im Dienste des internationalen Warenaustausches“. 9.15: Színműelőadás a stúdióból. „Hajnaltól, déltől, este“. Szerelmi játék 3 felvonásban. Irta: Dario Nicodemi. Majd: Rácz Béla és cigányzenekara a Baross-kávéházból. Közben: 11.30: V. Krausz Ilonka és Vincze László zongora—gordonka—estje. — Bécs, 12.30: Könnyű zene. 13.40: Max Schillings gramofonlemez. 14.10: Gramofon. 16.20: Zongorav. 19.50: Dales. 20.40: Népies zene. 23.25: Táncczene. — Berlin. 17.30: Kávéházi zene. 20.35: Wagner: Rienzi. 23.25: Táncczene. — Hamburg. 12.30: Zenekari hangverseny. 15.10: Gramofon. Szubrettek műsora. 17.30: Osztrák-magyar könnyű zene. 20.30: Hans Heinz Ewers saját műveiből olvas. — Kassa. 12.30: Gramofon. 17.10: Slavia-zenekar. 19.20: Gramofon. 22: Rádiózenekar. — Langenberg. 13: Könnyű zene. 21: Zenekari és énekhangverseny. 22: Zenekari hangverseny. 23.45: Könnyű zene. — Milano. 18: Énekhangverseny. 20.50: Táncczene. Utána: Táncczene. — Mor. Ostrava. 11.10: Katonazené. 12: Gramofon. 19.10: Gramofon. 19.25: Népdalok. — Prága. 7.15: Zenés ébresztő. 12: Gramofon. 13.10: Gramofon. 14.40: Gramofon. 17.10: Rádiózenekar. 20.10: A nemzeti gárda fúvószenekara. — Róma. 18.30: Zenekari és énekhangverseny. 21.45: Színműelőadás. — Varsó. 19.25: Kávéházi zene. 21.15: Zenekari hangverseny a konzervatóriumból. 23.15: Gramofon. Utána: Táncczene.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

NATIONAL 6 hengeres 1 és fél tonnás teherautó! 125.000 lejért Kálmán A. Kereskedelmi és raktárról szállít: Ipari R.-T. Arad

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk, Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szögig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

ÖNALLÓAN dolgozó masamód vidékre kereste:lk. Érdeklődni Esslinger, Strada Eminescu 2. 1194

Jóifőző mindenek főzőnőt, középkort keres kistagu család. Cim az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában.

LAKÁS.

HAROMSZOBAS, elő- és fürdőszobás magánház, május 1-re kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

SZERÉNYIGÉNYŰ hivatalnok, vagy jó családból való magános nő számára butorozott szoba kiadó. Érdeklődni lehet volt Szent István-uca 16. szám., Kiss Bálintnénál.

KLADO a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben. 800

EGYSZOBAS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cim az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

Modern

kétszobás, előszobás, fürdőszobás, erkélyes lakás május 1-re kiadó.

Citrom, v. Hajó-uca 36. sz. Gázgyárral szemben. 1209

VÉTEL ÉS ELADÁS.

GYERMEKBICIKLI és gyermekágy eladó. Str. Marasesti 42., I. em., ajtó 10.

MACULATURA-papír 5 kgos csomagokban igen olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

KERESEK ezüst tálcaikat és különböző ezüsttárgyakat, keleti és helyben készített perzsaszőnyegeket, Biedermayer szalont, vitrineket, márkás festményeket gyári szőnyegeket, szobaberendezéseket, dísztárgyakat stb SALGÓNÉ bizományi üzlet Str. Horia (Széchenyi.u.) 1. Neuman-palota. 1000

ПОД № 703
fűszerárak
legolcsóbb árban beszerezhető:
Frisch fűszerüzletében
v. Hal-tér No. 1. 1211

KERESÜNK
4 drb. teljesen jó állapotban levő
KAROSSZÉKET
iroda részére.
Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérjük.

BIEDERMAYER KREDENC. 6 személyes ezüst evőeszköz. 6 személyes étkező szervice, zongorák, komplett szobaberendezések, ékszerek, fali vitrinek, férfi felöltő, festmények, dísztárgyak, fali vitrinek, nyest boa, Underwood írógép, varrógép, ezüst girando, Jókai öszszes művek eladására van megbízásom. SALGÓNÉ bizom. üzlet Str. Horia (Széchenyi.u.) 1. Neuman-palota. 1000

Copyng office: leíró, sokszorosító iroda. —
írógépen készült körlevelek hatásosak
SZEGFÜ írógépüzlet
a főpostával szemben. — Telefon 111.

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnalra kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Tavaszi ruhákat, kabátokat legszebben fest, tisztít, valamint gallérokat legolcsóbban fénnyez 513

KNAPP

v. Weitzer-u. 11. modernül berendezett váll. latta v. Magyar-u. 10.

Beraktározás

elsőrangú helyen **butor és egyéb ingóságok** csekély díjazás mellett biztos elhelyezést nyerne. 859 Str. Moise Nicoara (Petőfi-uca) 9-11

HALÓSZOBAK új és használt állapotban 3500 lejtől. Ebédlok, modern úriszobák 7800 (új), Schöberl, Iróasztal 850, Slinger varrógépek 900, Előszobafal 350, Garderótszekrények, Konyhabutorok 850, Garnitúrák 1000. Ezüstöt, aranyat, briliánt, szőnyegeket keresünk sürgősen készpénzért.

ZALOGTARGYAKRA a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt temesvári Városi zálogház folyósítja. Az évi kamat csak 18 százalékos, az eddigi 24 százalékos helyett. Meghosszabbításokat a legolcsóbban vállalunk. Ne fizessen sehol többet 18 százaléknál.

„COMISIO“ biz. üzlet, Bul. Reg. Maria 13. (Dácia mellett)

HIRDESSEN

a 49 éve fennálló

„Aradi Közlöny“-ben!

FEKETE TIVADAR

az Erdélyszerte ismert neves író, költő és műkritikus a következőket írja Kálmán Jenő híres regényéről „Az omszki randevu“-ról:

„Abban az áradatban, amellyel az európai könyvpiacot a fogság-regények elöntötték, egészen külön helyet követel magának a kitünő pesti Kálmán Jenő „Az omszki randevu“ című könyve. Az a generáció, amelyik még nem viselt tornisztert a hátán, az a generáció, amely még nem tartott imerkedési estélyt a ciános-aknákkal és a dumdum golyókkal, az a nemzedék tehát, mely az egész véres mészárszékről és annak minden történelmi konzekvenciájáról csak könyvekből értesült, úgy fogja olvasni ezt a regényt, mint a hívők a bibliát.

Kálmán Jenő regényének hátterében az orosz katalizma dübörög és mindazokat a motívumokat, amiket a história zavaros palettájáról könnyű, franciás elbeszélő tehetséggel használ föl a szerző, nagyon finoman enyhíti Tardy Györgynek, a magyar hadifogoly festőművésznek szerelme Tamarához, az orosz táncosnőhöz. Tardy fogoly lesz és idehaza marad egy napos felesége. Hogy milyen viharokon át lesz ebből az egy napos, itthon hagyott magyar feleségből egy pesti kabaré táncosnője és hogy milyen csodálatos és mégis reális visszategások tengerén lesz Tamarából, az orosz táncosnőből Tardy György második felesége, ugyanakkor, amikor még az elsőtől sem vált el és hogy e köré a szerelmi történet köré, milyen csillogó előadási tónusban, milyen fordulatos miljörajzban és milyen francia vonalvezetésben rakódik föl a regény óriási vásznára egy istenáldotta elbeszélő talentum minden színe, szíve, lelke, sőt világnézete is, az csakugyan magasrendű élmény. Az új magyar regényirodalom hasonló témájú regényei között Kálmán Jenő „Az omszki randevu“-ja egyenes folytatása lehet Markovits Rodion regényének és Zilahy Lajos „Két fogoly“ című munkájának.

Ebben a Kálmán-regényben a színház és a háború ölelkezik. És mivel a háborúnál véresebb színház és színháznál törtetőbb harc alig van ma, bizonyos, hogy ez a két motívum az olvasó idegzetét állandóan fogva tartja. A könyv irodalmi eszközei egy lélegzetre és egy tempóra kötnek le, úgy, hogy nem Tardy György a hadifogoly, hanem az első oldaltól az utolsóig mi vagyunk a regény hadifoglyai.

Kálmán Jenő, aki természetesen maga is orosz hadifogoly volt, úgy ír, ahogy csak az igazi franciák tudnak. Az „Omszki randevu“ egyes részletei iskolai retorikába kívánkoznak regénymentának. Némety beállítására Pierre Benoit „Édes ellenségére“ emlékeztet, s ha a kritikus a budapesti regényíró legjobbját lelkiismeretével e nagy francia szelleme mellé helyezi, már elmondta mindazt, ami ennek a fölényes tehetségű magyar írásműnek kijár.“
Fekete Tivadar.

Április 20-án jelenik meg

az erdélyi könyvpiacra az utóbbi idők legszenzációsabb hadifogoly regénye Kálmán Jenő budapesti magyar író nagysikerű műve

AZ OMSZKI RANDEVU

Lapunk előfizetői és rendszeres vásárlói a

320 oldalas két kötetes regényt 30 lejért kapják

ha azt április 15-ig előjegyzik kiadóhivatalunkban, bizományosainknál vagy a lapkihordóknál

Csak annyi példány készül, amennyi a megrendelés!

„Az omszki randevu“ a kritika egyhangú megállapítása szerint a hadifoglyok sorsát tárgyazó művek legkiválóbbika, mely kvalitásainál fogva feltűnik a „Nyugaton a helyzet változatlan“ című világhírű német regényt is.